

Jaarverslag & jaarrekening

Longfonds 2023

**Samen op weg naar een
wereld waarin iedereen
vrij kan ademen**

Colofon

Jaarverslag en Jaarrekening 2023 is een uitgave van Longfonds. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen of vermenigvuldigd zonder toestemming van Longfonds.

Volg ons op:

longfonds.nl

Voorjaar 2024

INHOUD

Bestuursverslag

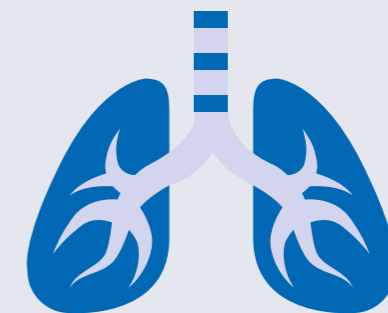
1. Voorwoord	6
2. Samen op weg naar een wereld waarin iedereen vrij kan ademen	8
3. Doelrealisatie	10
4. Belangrijkste risico's en onzekerheden	16
5. Financieel beleid en resultaten	18
6. Organisatie	20
7. Vooruitblik en begroting 2024	24
8. Bestuur en toezicht	26
9. Verantwoordingsverklaring	30
Bijlage – Overzicht verbonden partners	32

Jaarrekening

10. Jaarrekening met toelichting	35
----------------------------------	----

Overige gegevens

11. Controleverklaring	63
------------------------	----

1. Voorwoord

Samen die berg beklimmen

Grote maatschappelijke veranderingen en ook zorgwekkende ontwikkelingen vragen onze aandacht en inzet. De kwaliteit van onze leefomgeving is daarin één van de meest prangende kwesties. Gezonde lucht, een essentieel element voor het welzijn van ons allen, staat onder druk door diverse factoren. De urgentie om maatregelen te treffen die de luchtkwaliteit verbeteren, is cruciaal voor de gezondheid van huidige en toekomstige generaties.

Een andere verontrustende ontwikkeling betreft een toename van het vaped, met name onder jongeren. Deze trend kent niet alleen gezondheidsrisico's, maar ook bredere sociale implicaties. Ons beleid richt zich meer dan ooit op preventie, bewustwording en regulering om deze trend tegen te gaan en een gezonde leefstijl te bevorderen onder de jeugd.

Als patiëntenorganisatie begrijpen we als geen ander de uitdagingen waarmee mensen met een longziekte worden geconfronteerd. We vertegenwoordigen hen en blijven ons inzetten om hun kwaliteit van leven te verbeteren. Ook blijven we investeren in baanbrekend wetenschappelijk onderzoek om de oorzaken van longziekten beter te begrijpen, longziekten in de toekomst te voorkómen en betere behandelingen te vinden voor mensen met een longziekte.

Persoonlijk was 2023 voor mij het jaar dat ik Michael Rutgers als directeur-bestuurder van Longfonds mocht opvolgen. Michael is 16 jaar bestuurder geweest en heeft grote prestaties geleverd. Terecht kreeg hij daarvoor bij zijn afscheid de hoge onderscheiding van Officier in de Orde van Oranje-Nassau. Wat Michael en mij bindt, is een gedeelde passie voor een gezonde samenleving. Ik ben dan ook dankbaar dat ik zijn werk bij Longfonds kan voortzetten.

Als fanatiek bergwandelaar ben ik graag in de Zwitserse Alpen. Hoog in de bergen, volop in beweging, waar ik schone lucht inadem. Vaak zoek ik de grenzen op van wat ik mentaal en fysiek aankan. Maar nooit over het randje. Op die manier de moeilijkste beklimmingen doorstaan, geeft mij enorm veel voldoening.

Met dezelfde bevoegenheid en bezieling werkte ik jarenlang als kinderarts en wil ik mij inzetten voor Longfonds. Door proactief te zijn en – waar nodig – ook grenzen op te zoeken. Want soms is het nodig om verantwoorde risico's te nemen om onze doelen te bewerkstelligen. In dit jaarverslag lichten we een aantal prachtige resultaten toe die aan deze doelen hebben bijgedragen.

Vrij ademen moet voor iedereen vanzelfsprekend zijn. Dat is de visie van Longfonds en zal ook de komende jaren onze stip op de horizon zijn. Ik nodig iedereen uit met ons mee te gaan op deze reis. Samen kunnen we het verschil maken en bouwen aan een Nederland waar gezonde longen en gezonde lucht voor iedereen vanzelfsprekend zijn. Samen kunnen we die berg beklimmen.

Károly Ily
Directeur-bestuurder

2. Samen op weg naar een wereld waarin iedereen vrij kan ademen

Longfonds is één van de grootste longpatiëntenorganisaties van Europa. Onze missie: longziekten de wereld uit en bijdragen aan een gezonder en gelukkiger leven voor mensen met een longziekte. We zetten ons in voor een wereld waarin iedereen vrij kan ademen. Samenwerking staat steeds meer centraal in onze aanpak. We verbinden gelijkgestemde gezondheidsorganisaties, het bedrijfsleven en vooraanstaande wetenschappers die achter onze missie staan en trekken samen met hen op.

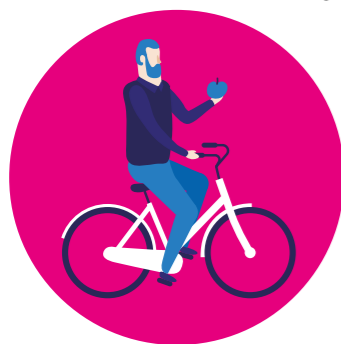
Ademen lijkt zo gewoon, maar voor 1,2 miljoen mensen in Nederland is ademen verre van vanzelfsprekend: zij hebben een longziekte. Astma is één van de meest voorkomende chronische ziekten bij kinderen in Nederland, ruim 500.000 volwassenen hebben astma. Zo'n 600.000 Nederlanders hebben COPD en nog eens 35.000 mensen hebben een zeldzame longziekte. Jaarlijks belanden 42.000 mensen ernstig benauwd in het ziekenhuis. Longziekten zijn de vierde doodsoorzaak in Nederland.

Mensen met een longziekte stellen wij centraal in alles wat wij doen. Zij staan aan de basis van onze missie en schrijven mee aan ons beleid. Wij jagen na dat mensen met een longziekte op veel meer plaatsen worden gehoord. Als zij inspraak hebben, wordt de zorg meer op maat, krijgen richtlijnen een betere onderbouwing en wordt de effectiviteit van wetenschappelijk onderzoek vergroot.

Vrij ademen voor iedereen

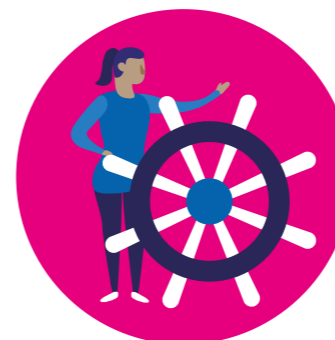
Om een wereld zonder longziekten mogelijk te maken, streefden wij in 2023 deze doelen na:

- Gezond leven is voor iedereen de norm, ook voor mensen die geen longziekte hebben
- Mensen met een longziekte hebben zelf de regie over hun leven met een longziekte
- Onderzoek zorgt voor echte oplossingen voor mensen met een longziekte en helpt om longziekten te voorkomen

Gezond leven is de norm

Gezonde lucht is essentieel. Jaarlijks overlijden ongeveer 10.000 mensen vroegtijdig door ongezonde lucht. Ongezonde lucht veroorzaakt longziekten en maakt longklachten erger. We streven naar gezondere lucht voor iedereen. Zo voorkomen we longziekten en verminderen we het aantal longklachten aanzienlijk.

Zelf regie nemen

Mensen met een longziekte moeten de regie over hun leven kunnen behouden en zoveel mogelijk actief deelnemen aan onze samenleving. Wij willen dat mensen met een longziekte toegang hebben tot de juiste kennis en handvatten. Zodat ze de juiste keuzes voor hun lichamelijke en geestelijke gezondheid kunnen maken en zelf kunnen meebeslissen over hun medische behandeling en sociale begeleiding.

Echte oplossingen via medische doorbraken

Longfonds kent subsidie toe aan impactvol onderzoek en stimuleert de ontwikkeling van talent. We hebben de ambitie om de uitkomsten van onderzoek direct ten goede te laten komen aan mensen met een longziekte. We vinden het cruciaal dat mensen met een longziekte daarover meepraten en mee beoordelen. Met het internationale programma LONGFONDS | Accelerate werken topwetenschappers, artsen en mensen met een longziekte – onder regie van Longfonds – intensief samen aan medische doorbraken voor astma en COPD.

3. Doelrealisatie

In dit hoofdstuk beschrijven we een aantal prachtige resultaten uit 2023 die hebben bijgedragen aan de doelstellingen van Longfonds.

Manifest: Zet gezondheid op 1!

Longfonds, de Hartstichting en KWF boden in mei 2023 gezamenlijk het manifest 'Zet gezondheid op 1 in luchtkwaliteitsbeleid!' aan in de Tweede Kamer, in voorbereiding op het commissiedebat Leefomgeving. Veel Kamerleden waren hierbij aanwezig. In dit manifest hebben wij er onder andere voor gepleit om de nieuwe strengere WHO-advieswaarden voor luchtkwaliteit te hanteren. Daarnaast vonden wij dat alle gemeenten zich moeten verbinden aan het Schone Lucht Akkoord (SLA), waarin overheden zich committeren aan de verbetering van de luchtkwaliteit. Bij de aanbieding steunden BBB, CDA, D66, Fractie Den Haan, FVD, GroenLinks, Partij voor de Dieren, SGP en SP ons manifest.

Verder lezen: longfonds.nl/manifest

Kamerleden en vertegenwoordigers van Longfonds, Hartstichting en KWF tijdens de aanbieding van het manifest 'Zet gezondheid op 1!'.
10

Op weg naar een Rookvrije Generatie: minder rokers

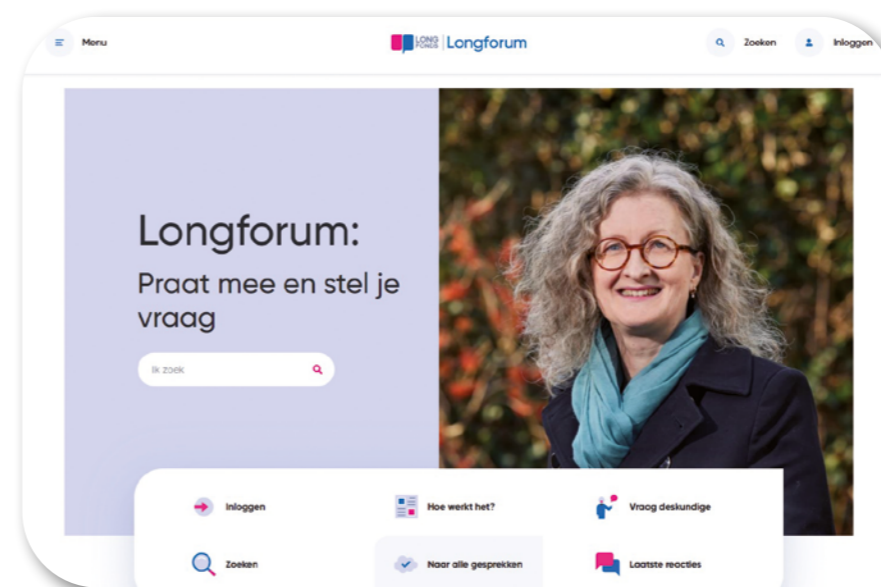
We hebben weer mooie stappen gezet op weg naar een Rookvrije Generatie. Longfonds is samen met Hartstichting en KWF één van de initiatiefnemers van deze maatschappelijke beweging. Het doel is het beschermen van kinderen tegen de gevaren van (mee)roken en de verleiding om te gaan roken. De nieuwste cijfers van het CBS laten zien dat het aantal rokers in Nederland verder is gedaald. Daarnaast werden ook steeds meer plekken en organisaties 'rookvrij'.

Afspraken Medicijnwissel inhalatiemedicatie

Longfonds heeft een akkoord bereikt over werkafspraken voor het verantwoord wisselen van inhalatiemedicijnen, een essentiële stap om onnodig wisselen van inhalatiemedicijnen te voorkomen. Naast Longfonds waren bij het opstellen van het akkoord het NHG, de LHV, NVALT, KNMP en Zorgverzekeraars Nederland (ZN) betrokken. Longfonds is blij met deze mijlpaal waarvoor zij zich al jaren hard heeft gemaakt.

Digitaal lotgenotencontact via Longforum

In 2023 heeft Longfonds een vernieuwd platform voor mensen met een longziekte en hun naasten gelanceerd: Longforum. Dit is dé online ontmoetingsplek waar mensen met een longziekte ervaringen kunnen uitwisselen en waar advies kan worden ingewonnen bij zowel lotgenoten als professionals. Uit ervaring en onderzoek weten we dat het delen van verhalen en ervaringen mensen met een longziekte veerkrachtiger maakt en hen nieuwe manieren biedt om met hun uitdagingen om te gaan.

Medische doorbraken

In 2023 leverde door Longfonds gefinancierd longonderzoek belangrijke bevindingen op. Zo ontdekten hoofdonderzoeker prof. **Ben Marsland** (Monash University, Australië) en zijn team moleculen die het immuunsysteem kunnen beïnvloeden en daarmee astma zouden kunnen voorkomen.

Ook het longweefselherstelproject BREATH leverde in 2023 belangrijke ontdekkingen op. Zo is **de menselijke COPD-long** in kaart gebracht, is er een **RASC-stamcel** ontdekt, die een belangrijke rol speelt bij longweefselschade en longweefselherstel en zijn er diverse moleculen ontdekt die de werking van de stamcellen weer zouden kunnen **"aanzetten"**.

Verkiezingen en Stemhulp

Voor de Tweede Kamerverkiezingen in november stuurden wij input naar de programmacommissies van de politieke partijen, met als resultaat dat onze doelstellingen daadwerkelijk terug te lezen zijn in de verkiezingsprogramma's van zes politieke partijen. Daarnaast ontwikkelden wij de veelbekeken Stemhulp: een website die inzicht geeft in wat alle politieke partijen willen bereiken op het gebied van gezonde lucht en longgezondheid. Daarvoor hadden wij de verkiezingsprogramma's van alle deelnemende partijen beoordeeld op twaalf punten die van belang zijn voor de longgezondheid. 46.680 mensen hebben de Stemhulp bezocht.

Erkenning en herkenning voor mensen met post-COVID

PostCovid NL is de patiëntenorganisatie die tot en met 2023 binnen Longfonds opereerde. Zij zijn er voor iedereen met langdurige klachten na corona. Door een stembusakkoord kwam post-COVID eind 2023 nadrukkelijk op de politieke agenda en was er veel aandacht voor de noodzaak van onderzoek en behandeling. PostCovid NL heeft zich in 2023 onder meer hard gemaakt voor speciale poli's, waarvoor de politiek in 2024 € 27 miljoen beschikbaar heeft gesteld. Vanaf 1 januari 2024 is PostCovid NL een zelfstandige stichting.

Landelijke zichtbaarheid van Longfonds

We waren vrijwel iedere week in het nieuws met relevante onderwerpen zoals luchtkwaliteit en een rookvrije samenleving. Enkele voorbeelden:

Klachten aan luchtwegen door astma-inhalator: 'Bizar dat dit medicijn nog op de markt is'
22-12-2023 16:00 | Zorg en leven | Auteur: Mara Werner

Arts luistert naar de longen

Hoestbuien, benauwdheid en soms zelfs longfuncties die achteruit gaan. Artsen zien deze klachten bij patiënten die de inhalator van het merk Viatrix gebruiken. Bijwerkingencentrum Lareb kreeg in korte tijd bijna 150 meldingen.

Mirella Poorter is kinderarts bij het kinderastma centrum Air4ce Kids en zag de afgelopen maanden steeds meer kinderen met klachten door de inhalator, die sinds eind van de zomer op de markt is. "Er zijn zo veel bijwerkingen, ik vind het bizar dat dit medicijn nog op de markt is." Viatrix zelf was niet bereikbaar voor commentaar.

Hoestbuien
Waar patiënten precies last van krijgen, verschilt. 120 mensen meldden zich bij Lareb nadat ze last kregen van hoestbuien direct na gebruik van de inhalator. Sommige mensen zeiden ook dat het leek alsof er bij het inhaleren een scherpe stof vrijkwam. Patiënten vertelden ook dat ze door de hoestprikkel het medicijn niet goed konden inhaleren.

Gezondheidsorganisaties klagen over snusreclames rond Grand Prix in Zandvoort

Door onze nieuwsredactie

17 aug 2023 om 08:19
Update: 7 maanden geleden

745 reacties

De Hartstichting, KWF Kankerbestrijding en het Longfonds hebben een klacht ingediend bij de Reclame Code Commissie vanwege snusreclames rond de Grand Prix van Nederland. Ze vinden het "bizar" dat er reclame wordt gemaakt voor de in Nederland verboden nicotinezakjes.

Wat is snus?
Snus (je spreekt het uit als 'snuus') is een nicotinezakje. Het ziet eruit als een soort theezakje met poeder. Mensen stoppen het onder hun bovenlip. Op die manier krijg je nicotine binnen zonder te roken. De zakjes zijn vooral populair onder jongeren.

DE ZIEKMAKENDE LOBBY VAN TATA STEEL

DEEL 1: Hoe Tata Steel met een sluwe mail aan gezondheidsfondsen goodwill probeert te kweken

ARTIKEL | 08 AUG 2023 | 9 MINUTEN LEESTIJD

De stoffen die staalfabrikant Tata Steel al decennia lang de lucht in pompt zijn schadelijk voor de gezondheid en dus doen milieugezondheidsorganisaties en bezorgde omwonenden er alles aan om de vuile, lekende fabriek dicht te krijgen. In de tussenijd voert de staalfabrikant een slimme, sluwe lobby om beleidsmakers en bewoners ervan te overtuigen dat ze juist hartstikke goed bezig is. Zelfs gezondheidsfondsen ondervinden er niet aan, blijkt uit een mail die BOOD in handen kreeg.

Wie naar het kustdorp Wijk aan Zee verhuist voor de frisse zeelucht, komt van een koude kerms thons. Elke dag rijft een professionele schoonmaakploeg langs de speelruimte in het dorp om de laag stof met giftige hoefveelsteden meesters van de schommels en glibbanen te poetsen. De aanblijver: Tata Steel. Een paar bochten voorbij de groene dorpsweide, achter het duin,

Een tabakszaak naast de winkel: zo proberen supermarkten het verkoopverbod op tabak te omzeilen

28-07-2023 16:08 | Zorg en leven | Auteur: Petra Gaffke, Petra Klapwijk

Over een jaar moet het landelijk verbod op verkoop van rookwaren in supermarkten ingaan. Ondertussen zijn sommige winkeliers sluwroutes aan het bedenken om het verbod te omzeilen. "Als we al deze klanten moeten missen, wordt het financieel wel lastig."

Vanaf 1 juli 2024 mogen er geen sigaretten, shag of andere rookwaren meer worden verkocht in supermarkten. Dat is in elk geval het voornemen van de overheid.

Longcovidpatiënten willen politieke partijen strikken voor een stembusakkoord

NOS Nieuws • Woensdag 4 oktober 2023, 16:00

Sander Zurhake
redacteur
Gezondheidszorg

Belangenorganisaties voor mensen met long covid proberen in de aanloop naar de verkiezingen vanavond met zoveel mogelijk politieke partijen een stembusakkoord te sluiten. Zo hopen zij van het volgende kabinet meer erkenning en betere zorg te krijgen.

Voorafgaand aan het Kamerdebat vanavond over de maatschappelijke impact van deze chronische aandoening, bieden PostCovid NL, Long Covid Nederland, Kinderen met Long Covid en #NietHersteld daarom een petitie aan in de Tweede Kamer. Daarin staan drie punten die als basis kunnen dienen voor zo'n stembusakkoord.

Zo ontbreekt het in Nederland volgens hen aan een publiek bewustzijn van wat long covid is en doet. Een volgend kabinet zou zich daarvoor moeten inspannen. Zo ervaren mensen met deze aandoening vaak onbegrip. Een

Akkoord voor longpatiënten, hoeven niet meer onnodig van medicijn te wisselen

NOS Nieuws • Dinsdag 5 september 2023, 16:02

Sander Zurhake
redacteur
Gezondheidszorg

De praktijk dat longpatiënten noodgedwongen van medicatie moeten wisselen omdat dat de zorgverzekeraar financieel beter uitkomt, wordt aan banden gelegd. Het Longfonds heeft een akkoord gesloten met onder meer de brancheorganisaties van de zorgverzekeraars, apothekers en huisartsen.

Het akkoord moet ervoor zorgen dat de 1,2 miljoen longpatiënten niet onnodig hoeven te wisselen van inhalatiemedicatie. Dat gebeurt nu nog wel en het is niet ongewoon dat ze dan last krijgen van nare bijwerkingen.

Longpatiënt Maria Toren-Ronchetti krijgt bijvoorbeeld epilepsieaanvallen als ze niet precies de goede medicatie krijgt.

Nelleke (64) belandde met COPD op de intensive care: 'Was ik maar eerder naar de huisarts gegaan'

Door ISABEL KOUWENORD
2 uur geleden in VERHALEN ACHTER HET NIEUWS

PREMIUM | Met Beste van De Telegraaf

LEES VOOR

Facebook, Twitter, Email, Print icons

Lange adem onmisbaar voor scheidend directeur Longfonds: 'Ik blijf rokers aanspreken'

24 mei 2023, 17:58 • 4 minuten leestijd

Amersfoort - Zoveel mogelijk rokers laten stoppen én de luchtkwaliteit verbeteren zodat mensen niet ziek worden. Daarvoor zette directeur Michael Rutgers van het Longfonds zich de afgelopen 17 jaar in. Dit jaar stopt hij bij de gezondheidsorganisatie. Onder zijn leiding heeft het Longfonds grote stappen gezet, maar Nederland is er op gezondheidsniveau nog lang niet, vindt Rutgers. De 66-jarige bestuurder vertrekt, maar blijft zich inzetten voor een gezonder Nederland. "Mijn hoofd is nog niet pensioengerechtigd."

Op 1 september stopt Rutgers bij het Longfonds. Een van zijn missies, minder rokers in Nederland, is deels gelukt. Sinds 2022 zijn er 1,5 procent minder rokers ten opzichte van 2021. Andere speerpunten van het Longfonds zijn minder zieken als gevolg van vervuilde lucht en betere zorg voor mensen met een longziekte.

Duurzame verbinding met belanghebbenden

Particulier - Met onze data-gedreven onlinecampagnes willen we zoveel mogelijk doelgroepen van Longfonds bereiken, leren kennen, omarmen en activeren. We sturen op meerdere contactmomenten gedurende een langere periode om op deze wijze de doelgroep beter te leren kennen en van dienst te kunnen zijn.

Zo loopt de campagne 'Voorkom Astma bij Kinderen', gericht op ouders met jonge kinderen, al vanaf juni 2022. In deze campagne benadrukken we het belang van gezonde lucht door kinderen met astma aan het woord te laten. Zo leidden de 36 miljoen views in deze campagne naar 450.000 clicks, naar de uitvoering van 360.000 Gezonde Lucht Checks en meer dan 10.000 downloads van ons boekje 'Gezonde Lucht'. Via deze weg maakten we vervolgens kennis met 1.900 nieuwe donateurs. Eenzelfde aanpak leidde tot succes in de vroege opsporing van COPD. We zetten mensen met klachten als hoesten of buiten adem zijn aan tot het invullen van de COPD Risicotest. We hebben veel mensen bewust gemaakt van een mogelijk risico op COPD. 74.000 geïnteresseerden vulden deze test in. Ruim 1300 mensen uit deze groep doneerden langs deze weg structureel of eenmalig voor meer onderzoek naar COPD.

We hebben veel van ons goede werk kunnen voortzetten en intensiveren dankzij nalatenschappen, giften en periodieke schenkingen. Specifiek kunnen we vanaf 2024 door een nalatenschap twee consortiumsubsidies toekennen van ieder € 650.000 voor onderzoek op het gebied van astma. Het helpt ons enorm om het verschil te kunnen maken. Ook andere particuliere giften zijn onmisbaar voor ons werk. We merken dat de gemiddelde gifthoogte stijgt met de betrokkenheid bij onze impactdoelen. We koppelen resultaten, gekoppeld aan een giftverzoek nu beter terug in onze nieuwsbrieven. Op deze manier is het verdwijnen van de acceptgiro geen belemmering gebleken. De losse giften en periodieke schenkers stijgen. Periodieke donateurs zijn voor Longfonds van grote waarde, omdat het ons helpt langlopend onderzoek te blijven financieren.

Zakelijk - Om onze maatschappelijke opdracht te realiseren, zet Longfonds actief in op duurzame samenwerking met het bedrijfsleven, (corporate) foundations en particuliere stichtingen. Want samen bereiken we meer en komen we verder. Ook in 2023 werkten we succesvol samen met partners die onze missie delen. Dankzij de krachtenbundeling met de Bernard Van Leer foundation onderzoeken we gedurende drie jaar hoe Nederlanders denken over luchtkwaliteit en in hoeverre zij open staan voor actie. Deze resultaten gebruiken we voor ons beleid en voor samenwerking met andere partners zoals Heijmans, Brainport Bereikbaar, de Nederlandse Loterij, de Nationale Postcode Loterij/VriendenLoterij en Transdev Nederland. Transdev trok tijdens de collecteweek met speciale 'collectebussen' door het land en met het programma Brainport Bereikbaar brachten we met de speciale actie 'Brainport fietst' in 21 gemeenten duizenden mensen in beweging.

Een familiestichting (die liever anoniem blijft) schonk Longfonds in 2023 een geweldig bedrag van € 250.000 voor een driejarig onderzoek naar het voorkómen van longaanvallen. We zijn deze stichting bijzonder erkentelijk voor deze buitengewone bijdrage.

Sponsors - Longfonds is dankbaar voor de selecte groep bedrijven die ons al lange tijd als sponsor steunt met een vaste bijdrage of door een groot aantal medewerkers die deelnemen aan sponsoracties, waaronder de Dam-tot-Dam fietsclassic. Ook farmaceutische bedrijven als AstraZeneca, GlaxoSmithKline, Chiesi Pharmaceuticals en Teva Nederland hebben met sponsorbijdragen belangrijke projecten van Longfonds mogelijk gemaakt, waaronder Longforum en het netwerk 'Vrij Ademen'. Deze steun vergrootte ook in 2023 onze impact en toont hoe onze sponsors zich verbonden voelen aan onze missie.

Loterijen - Longfonds is één van de goede doelen die jaarlijks een substantieel bedrag ontvangt van de Nationale Postcode Loterij/VriendenLoterij en de Nederlandse Loterij. Hiermee kunnen we vernieuwing stimuleren.

Als langdurig partner van de Postcode Loterij ontvangt Longfonds jaarlijks € 900.000, zo ook in 2023. Een cheque van € 1,5 miljoen uit een extra trekking van de Nationale Postcode Loterij werd toegekend als erkenning voor én ondersteuning van de grote inspanningen voor mensen met langdurige klachten na een covidinfectie. Dit stelde ons in staat de nieuwe patiëntenorganisatie PostCovid NL te ondersteunen, zodat deze vanaf 2024 zelfstandig het belangrijke werk voor de grote groep mensen met post-COVID kan voortzetten.

In het najaar van 2023 was er een speciale actie waarin Loterijdeelnemers loten kochten waarvan 40 procent ten goede komt aan Longfonds. Aangezien veel deelnemers gedurende langere tijd meespelen, zal Longfonds langjarig profiteren van de investering in deze campagne. Dankzij de opbrengst van eerdere actieperiodes ontving Longfonds in 2023 opnieuw een bedrag van € 872.002,-.

De Postcode Loterij en de VriendenLoterij (samen de Holding Nationale Goede Doelen Loterijen) zijn in de Nederlandse traditie opgenomen op de lijst Inventaris Immaterieel Erfgoed (UNESCO). Het format van de Postcode Loterij is ook actief in Groot-Brittannië, Zweden, Duitsland en Noorwegen. De Nederlandse Goede Doelen Loterijen samen met de loterijen in deze landen behoren tot de grootste private geldgevers aan goede doelen ter wereld.

Bekijk de bijlage op pagina 30 voor de complete lijst van partners.

Vrijwilligers - Longfonds kan niet zonder vrijwilligers en daarvoor zijn we hen dankbaar. In 2023 konden we bijvoorbeeld weer rekenen op de inzet van meer dan 90 ervaren en enthousiaste ervaringsdeskundigen en meedenkers. Zo zijn op 55 plekken Longfonds-ervaringsdeskundigen ingezet om de stem van mensen met een longziekte te vertegenwoordigen bij onderzoek, zorg en beleid. Meedenkgroepen hebben actief meege gedacht over de plannen voor 2024 en ze hebben de eerste input geleverd voor het nieuwe Beleidsplan 2024-2027 van Longfonds. Daarnaast is de hulp van onze collectanten onmisbaar. Dankzij hen hebben we in 2023 € 1,3 miljoen opgehaald. In totaal zijn er zo'n 29.000 vrijwilligers die ons onbezoldigd helpen onze doelen te bereiken.

Kijk voor meer (actuele) informatie over het werk en de doelrealisatie van Longfonds op [longfonds.nl](https://www.longfonds.nl). Daar vind je ook de terugblik op 2023.

4. Belangrijkste risico's en onzekerheden

Om te kunnen blijven werken aan onze missie, moeten we alert zijn op de risico's en ontwikkelingen om ons heen. Risicomanagement is onlosmakelijk verbonden aan de strategie en financiële sturing van Longfonds. Er is een groot bewustzijn van de verantwoordelijkheid voor een doelmatige besteding van middelen, naleving van wet- en regelgeving en een adequate inrichting van de administratieve organisatie en interne beheersing.

We maken een onderscheid in risico's op het gebied van strategie en reputatie, wet- en regelgeving, financiën en organisatie. Daarbij wordt per risico bepaald welke preventieve maatregelen kunnen worden uitgevoerd en welke beheersmaatregelen nodig zijn als een risico zich voordoet.

Strategie en reputatie

Een grote bedreiging is ransomware. Voor de technische security hebben we halverwege 2023 een assessment op de kwetsbaarheid van IT laten uitvoeren door een onafhankelijke partij en daar is voor de IT-inrichting geen kwetsbaarheid uitgekomen. Daarnaast wordt door een onafhankelijke partij elke maand een internet security scan uitgevoerd.

Voor Longfonds is reputatieschade een groot risico. De impact van reputatieschade is moeilijk te voorspellen. We monitoren daarom 24/7 op actuele en relevante ontwikkelingen. Ook beoordelen we alle binnengekomen reacties via de website en worden eventuele klachten snel opgepakt en beantwoord. Reputatieschade kan ook ontstaan door belangenverstrengeling of het handelen van directie, leden van de Raad van Toezicht, medewerkers of andere stakeholders. De goede doelensector is om verschillende redenen een kwetsbare sector voor financieel-economische criminaliteit. Gevallen van fraude en corruptie in de goede doelen sector komen dan ook regelmatig voor in mediaberichten. We volgen de informatie van brancheorganisatie GDN om onze kennis op dit thema op peil te houden. We kijken kritisch naar de samenwerking met bedrijven en andere organisaties en toetsen de herkomst van het geld van grote gevers, sponsors en bedrijven. We hebben beleid op samenwerking met het bedrijfsleven: gedragscode, risicoscan en beoordeling van contracten. Standpunten worden zorgvuldig opgesteld en zijn openbaar.

Wet- en regelgeving

Er is actieve monitoring op de wet- en regelgeving door de meedenkgroep Governance. Er zijn periodieke besprekingen met de directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht.

Longfonds heeft verschillende samenwerkingspartners. Om de risico's die hieraan verbonden zijn te mitigeren volgen wij een gedragscode voor de samenwerking met huidige en nieuwe partners.

Financiën

De inkomsten uit de particuliere markt staan onder druk. De hoge inflatie heeft effect op de hoogte van donaties. Daarnaast lijkt er steeds minder behoefte aan langdurige binding met het goede doel. In plaats daarvan zien we een stijging bij eenmalige acties en inzet via sociale media. Het risico is wel dat de inkomsten moeilijker voorspelbaar zijn en doelstellingen niet meer kunnen worden behaald. Daarom zet Longfonds zich, naast het werven en behouden van de particuliere markt, in op samenwerkingen met bedrijven en andere gezondheidsfondsen.

De inkomsten en uitgaven worden continu gemonitord en maandelijks besproken met het management en directie. Op deze manier kunnen we tijdig maatregelen nemen als we afwijkingen signaleren in de inkomsten en uitgaven.

Organisatie

In heel Nederland is er krapte op de arbeidsmarkt. Ondanks dat er ook bij Longfonds meer verloop was dan voorgaande jaren, slagen we er goed in om vacatures snel in te vullen met kwalitatief hoogwaardig personeel. Hierbij zien we een trend dat werknemers graag werken voor een organisatie met een maatschappelijk oogmerk.

Om te zorgen voor een goede interne beheersing heeft Longfonds de belangrijkste processen en procedures vastgelegd in het document Administratieve Organisatie (AO). In de AO zijn procedures, bevoegdheden en regels beschreven die het kader vormen voor het administratieve proces. Het document wordt jaarlijks geüpdatet en wanneer er nieuwe procedures of processen komen worden deze toegevoegd aan het document. Longfonds voert ook periodiek medewerkersonderzoek uit. Opvolging van aanbevelingen hieruit versterken Longfonds als aantrekkelijke werkgever.

5. Financieel beleid en resultaten

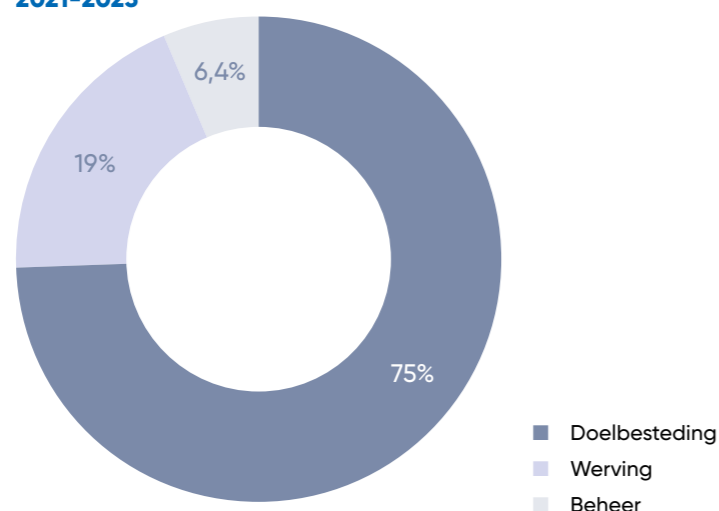
5.1 Resultaat 2023

Financieel gezien was 2023 voor Longfonds een goed jaar. Voornamelijk vanwege meerdere grote nalatenschappen hebben we een positief resultaat behaald van ruim € 1,6 miljoen. De totale baten zijn € 3,2 miljoen hoger uitgekomen dan vorig jaar. In de afgelopen vijf jaar liggen de jaarlijkse baten van Longfonds gemiddeld op € 14,1 miljoen, waarvan € 12,3 miljoen bestaat uit structurele baten.

De lasten zijn met € 15,2 miljoen ruim € 0,7 miljoen hoger uitgevallen dan de begroting. Dit wordt met name veroorzaakt door het feit dat we door de hogere baten één extra toekenning aan het onderzoek BREATH konden doen. Het doelbestedingspercentage is in 2023 met 5 procent gestegen en is nu 78 procent.

Onze doelstelling is om het percentage van de kosten dat wordt besteed aan werving, baten en beheer & administratie zo laag mogelijk te houden. Omdat de kosten en inkomsten van jaar tot jaar kunnen fluctueren, hanteren we hierbij een 3-jaars gemiddelde.

3-JAARS GEMIDDELDE 2021-2023

5.2 Het vermogensbeleid

Solvabiliteit en liquiditeit

Eind 2023 bedroeg de solvabiliteit (eigen vermogen gedeeld door totale vermogen) van Longfonds 44 procent (2022: 40 procent). Aangezien een gezonde solvabiliteit tussen de 25 en 40 procent zit, kan Longfonds worden gezien als een gezonde organisatie.

De liquiditeitspositie geeft de verhouding weer van de vlottende activa en kortlopende schulden. Het weerspiegelt dus het vermogen om op korte termijn aan onze betalingsverplichting te voldoen. Wanneer de ratio hoger is dan 1 wordt hieraan voldaan. In 2023 bedroeg onze liquiditeitspositie 2,08 (vergeleken met 2,16 in 2022).

Reserves en fondsen

Volgens de richtlijnen voor de jaarverslaggeving en de handreiking Verantwoord Financieel Beheer van Goede Doelen Nederland wordt het eigen vermogen van Longfonds aangeduid als 'reserves en fondsen'.

Conform genoemde richtlijnen en de handreiking baseren we de hoogte van de continuïteitsreserve op een risicoanalyse. Op basis van deze analyse is de minimaal vereiste omvang van Longfonds vastgesteld op € 4 miljoen. Eind 2023 bedraagt de continuïteitsreserve € 6,3 miljoen.

Daarnaast beschikt Longfonds over een bestemmingsreserve voor wetenschappelijk onderzoek. Dit is een reserve die is opgebouwd uit geormerkte (voornamelijk) particuliere giften.

Het Siegert – Haaksman Fonds is opgericht op basis van een grote nalatenschap van de heer Siegert, met de specifieke wens om deze nalatenschap te besteden aan activiteiten gericht op wetenschappelijk onderzoek naar astma en allergieën bij kinderen.

Beleggingen

Om op langere termijn ook aan de subsidieverplichtingen te kunnen voldoen, zijn voldoende liquide middelen nodig. Een gedeelte van deze liquiditeiten wordt belegd. Hiermee is een grotere risicospreiding mogelijk en kan naar verwachting een hoger rendement worden behaald dan met spaarproducten. Het beleggingsbeleid van Longfonds is gebaseerd op de handreiking Verantwoord Financieel Beheer van Goede Doelen Nederland. Onze doelstelling is: instandhouding van het vermogen en bijdragen aan impact en duurzaamheid door middel van beleggingen. Het vermogensbeheer is ondergebracht bij MeesPierson ABN AMRO.

Om aan de beleggingsdoelstelling te kunnen voldoen, zijn we met ingang van juni 2021 begonnen met het beleggen in aandelen naast obligaties. We volgen hierbij de tien principes van de UN Global Compact en kiezen voor een impact mandaat. Hierbij is ons uitgangspunt dat duurzaamheid prevaleert boven rendement. We hebben gekozen voor een Impact Mandaat met een defensief risicoprofiel. Dit Impact Mandaat heeft de hoogste classificering in duurzaamheid en past daarom goed bij onze organisatie.

Het rendement van 2023 is (inclusief de kosten) uitgekomen op een positief rendement van € 367.000,-.

Het beleggingsbeleid, het gevoerde beheer en de resultaten worden jaarlijks in aanwezigheid van de vermogensbeheerder besproken en geëvalueerd door de Audit Commissie. Het beleggingsstatuut is beschikbaar op [longfonds.nl](https://www.longfonds.nl).

6. Organisatie

Medewerkerwelzijn, -tevredenheid en -ontwikkeling

De slogan 'Samenwerken wordt leuker en doelgerichter' geeft de kern weer van Samen Organiseren 2.0 waarmee we eind 2022 zijn gestart en dat in mei 2023 is afgerond. We wilden hiermee meer richting, duidelijkheid en werkplezier terugbrengen. Samenwerken is ook samen leren en samen plezier hebben.

We maken dan ook mooie stappen op het gebied van medewerkerstevredenheid. Onze medewerkers gaven Longfonds als werkgever eind 2023 het mooie rapportcijfer 7,5. Ook het dalende ziekteverzuim stemt ons zeer positief en laat zien dat we als organisatie op de goede weg zijn.

De kernwaarden "Verbindend", "Daadkrachtig" en "Optimistisch" hebben we ingebed in onze functionerings- en beoordelingsgesprekken. Deze "gesprekkencyclus" is gedurende 2023 bovendien gedigitaliseerd, waardoor manager en medewerker deze kernwaarden regelmatig en gestructureerd samen bespreken. Ook de thema's persoonlijke gezondheid, werkplezier en de werk-privébalans, plus ontwikkel- en resultaatgebieden komen gestructureerd aan bod en geven we mede invulling door ons scholings- en ontwikkelingsbeleid. Zo bieden we duidelijke handvatten voor elke medewerker en manager om gewenste resultaten te bereiken.

Onze organisatie kent een vaste structuur aan periodieke werkoverleggen, waarmee prioriteiten worden bepaald, capaciteiten worden verdeeld en voortgang wordt gemonitord. Deze kwartaalcyclus helpt Longfonds om flexibiliteit te combineren met planmatigheid.

Om medewerkers te steunen in een gezonde leefstijl hebben we diverse regelingen in de arbeidsvoorwaarden opgenomen. Daaronder valt onder andere: de mogelijkheid tot thuiswerken, kopen van extra verlof, deelnemen aan de fietsregeling, het deelnemen aan een geneeskundig onderzoek en een tegemoetkoming in de zorgverzekering en kosten voor sportactiviteiten.

Compliance AVG

Longfonds werkt met veel gevoelige persoonsgegevens van relaties en heeft daarmee de plicht om daar zorgvuldig mee om te gaan, zoals vastgelegd in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). We toetsen ons zelf al sinds 2018 met het privacy waarborg van de DDMA (branchevereniging). Dit waarborg erkent dat we zorgvuldig en veilig met de gegevens van onze relaties omgaan.

Interne privacy

Jaarlijks wordt het intern privacy beleid beoordeeld op actualiteit en waar nodig aangepast aan de veranderingen. Het continu onder de aandacht brengen en houden van de bewustwording ten aanzien van de verwerking en gebruik van persoonsgegevens is verankerd in de wijze waarop wij (samen)werken.

Integriteitsbeleid

Longfonds heeft een integriteitssysteem waarin de klachtenregeling, meldprocedure voor klokkenluiders, privacy beleid, vrijwilligersbeleid en ICT-beleid zijn vastgelegd.

In 2023 zijn er geen interne meldingen geweest bij onze externe vertrouwenspersoon. Wel blijven we de organisatie proactief informeren over de mogelijkheid zich te wenden tot de vertrouwenspersoon.

In 2023 zijn er 56 externe klachten binnengekomen via het klachtenformulier op de website. De inhoud van de klachten is uiteenlopend, maar met name gericht op individuele klachten rondom service vanuit Longfonds tot bredere vragen zoals de aanstelling van onze nieuwe directeur-bestuurder.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Voor Longfonds is maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) op twee manieren verankerd in ons werk: bij de uitvoering van ons eigen beleid en bij de keuze voor samenwerking met andere organisaties. Longfonds kiest bewust voor partners waarbij MVO een belangrijke rol speelt. We zien dat bedrijven in het kader van hun eigen MVO-doelstellingen een relatie met Longfonds aangaan en zich aangetrokken voelen tot een wereld waarin iedereen vrij kan ademen. Wij streven naar een 'rookvrij' leveranciersbestand en zeggen overeenkomsten op met bedrijven die ondanks ons verzoek banden bleven houden met de tabaksindustrie. Met de partners van de Rookvrije Generatie hebben we begin 2022 het project 'Practice what you preach' opgesteld en is dit omgezet in een convenant tussen de partners. Zo is er bij Longfonds altijd een screening van nieuwe leveranciers of zij voldoen aan dit convenant.

Bij het werven van medewerkers, toezichthouders en vrijwilligers wordt benoemd dat we mensen zoeken die zoveel mogelijk uitdragen waar we ons hard voor maken. We zijn met nadruk rookvrij. We stimuleren het gebruik van de fiets en het openbaar vervoer en ontmoedigen het autogebruik. Het kantoor van Longfonds ligt naast het station en Longfonds heeft een regeling voor medewerkers om voor woon-werkverkeer een fiets aan te schaffen. Daarnaast maakt Longfonds gebruik van de NS-businesscard voor medewerkers die met het OV reizen. Voor zakelijke reizen die met het OV te tijdrovend zijn, heeft Longfonds een volledig elektrische auto. Ook in 2023 hebben we door thuiswerken bijgedragen aan minder CO₂-uitstoot. Met de partners in het Huis voor de Gezondheid pakken we onze verantwoordelijkheid voor een schonere en duurzame kantooromgeving.

Informatie en communicatie met belanghebbenden

Voor ons werk is een goede relatie met al onze belanghebbenden essentieel. We werken aan het realiseren van grote maatschappelijke effecten. Mensen met een longziekte en hun naasten hebben hierbij een belangrijke inbreng in onze beleidsontwikkeling en bij de uitvoering van ons beleidsplan. Door middel van 'meedenkgroepen' adviseren zij ons over beleid. We bereiken hen via ons Longwijzer magazine, via online nieuwsbrieven, materiaal op onze website, in persoonlijk contact, via de servicelijn en op social media.

Onze donateurs kunnen eveneens zijn geabonneerd op onze online nieuwsbrieven. Aan hen sturen we ook ons Longkracht-magazine. Met zorgprofessionals zijn er persoonlijke relaties en samenwerkingen in commissies en werkgroepen. Met onze belangrijkste zakelijke partners zijn er persoonlijke en schriftelijke overeenkomsten. Longfonds.nl heeft een aparte sectie voor de zakelijke markt. Met wetenschappers voeren we o.a. voortgangsgesprekken, communiceren we direct over kansen, toekenning van subsidies, congressen etc. Voor wetenschappers is er een speciale e-nieuwsbrief en onze eigen website accelerate.longfonds.nl. We houden uiteraard effectief contact met onze eigen medewerkers en vrijwilligers door middel van bijeenkomsten, voortgangsgesprekken en intranet. Met onze collega-gezondheidsfondsen trekken we samen op binnen de koepels van de patiëntenorganisaties, zoals Patiëntenfederatie Nederland, Ieder(in) en de Samenwerkende Gezondheidsfondsen (SGF). Dit doen we onder meer in allianties zoals de Gezondheidsfondsen voor Rookvrij of de Gezonde Generatie. Tot slot wordt de gehele samenleving als belanghebbende bereikt door middel van social media, onze website, publiciteitscampagnes en public relations.

7. Vooruitblik

We blijven opkomen voor de belangen van mensen met een longziekte, we geven voorlichting en faciliteren lotgenotencontact. We financieren en jagen baanbrekend onderzoek aan om longziekten te voorkomen of beter te behandelen. Hierbij stimuleren we onder andere junior onderzoekers om met onderzoek in het longenveld aan de slag te gaan. We werken samen met KWF en de Hartstichting aan een rookvrije generatie en met de SGF aan een Gezonde Generatie. We lobbyen voor schone en gezonde lucht en zetten data-gedreven campagnes in om nog meer mensen met een longziekte en anderen te bereiken om kwaliteit van leven positief te beïnvloeden en te voorkomen dat mensen een longziekte krijgen.

Tegelijk werken we in het eerste kwartaal van 2024 aan een nieuw meerjarenbeleidsplan voor de periode 2024 tot en met 2027. Dit benoemt de beleidslijnen en koers van Longfonds voor de komende jaren.

Begroting 2024

In 2023 hebben we een nalatenschap ontvangen van € 1,3 miljoen met de specifieke wens om deze nalatenschap te besteden aan activiteiten gericht op wetenschappelijk onderzoek naar astma en allergieën bij kinderen. Hiervoor is het Siegert-Haaksman fonds opgezet. In 2024 gaan we deze nalatenschap besteden aan twee onderzoekssubsidies. Het resultaat voor 2024 is negatief, maar dit is voor een groot deel gereserveerd in het Siegert-Haaksman fonds.

Begroting 2024

(in hele euro's)

	2024 Begroting
Inkomsten	
1. Baten van particulieren	9.195.000
2. Baten van bedrijven	500.000
3. Baten uit loterij organisaties	2.900.000
4. Subsidies van overheden	525.000
5. Baten van andere organisaties zonder winststreven	450.000
6. Overige baten	25.000
Totaal inkomsten	13.595.000
Uitgaven	
Echte oplossingen	
Directe kosten	3.080.000
Indirecte kosten	983.400
	4.063.400
Gezond leven	
Directe kosten	1.102.000
Indirecte kosten	1.884.850
	2.986.850
Zelf regie nemen	
Directe kosten	1.693.500
Indirecte kosten	2.622.400
	4.315.900
Marketing en Relatie & Data	
Directe kosten	1.072.500
Indirecte kosten	2.048.750
	3.121.250
Beheer en administratie	785.600
Totaal uitgaven	15.273.000
Resultaat	-1.678.000

8. Bestuur en toezicht

Het toezicht in 2023 stond voor een belangrijk deel in het teken van de nieuwe organisatiestructuur en -ontwikkeling, de verzelfstandiging van PostCovid NL, Lunghealth en de aanstelling van de nieuwe directeur-bestuurder (Károly Illy is op 1 oktober 2023 gestart) en de nieuwe voorzitter van de Raad van Toezicht (Joke Hoekstra is op 1 oktober 2023 gestart).

De RvT vergaderde over onder meer deze onderwerpen op: 13 februari 2023, 19 april 2023, 22 juni 2023, 25 september 2023 en 23 november 2023.

Samenstelling Raad van Toezicht Longfonds & patiëntenorganisatiestichting op 31 december 2023.

Naam	Benoemd in	Zittingsduur 1 ^e termijn	Herbenoemd	Herbenoembaar	Einde termijn
Mw. J.S.J.A. van Campen, longarts	04.12.2017	4 jaar	04.12.2021		04.12.2025
Drs. P.W. van Lindenberg	01.04.2020	4 jaar		01.04.2024	
Drs. G. van Oostveen	01.04.2020	4 jaar		01.04.2024	
Drs. D. de Kruif RC RV	01.04.2022	4 jaar		01.04.2026	
Mw. S.T. Hoekstra MBA MCM	01.10.2023	4 jaar		01.10.2027	

Naam	Benoemd in	Zittingsduur 1 ^e termijn	Herbenoemd	Herbenoembaar	Einde termijn
Mw. dr. ir. P. P.C.W. Huijbregts, MPM	20.06.2015	4 jaar	20.06.2019		20.06.2023

(Neven)functies leden Raad van Toezicht per 31 december 2023

Mw. S.T. Hoekstra MBA MCM

- Bestuurder a.i. Kennemerhart
- Voorzitter raad van commissarissen BakerTilly
- Lid raad van commissarissen Monuta
- Lid raad van toezicht Reinier de Graaf Gasthuis

Mw. J.S.J.A. van Campen, longarts

- Medisch manager cluster oncologie Haaglanden Medisch Centrum
- Longarts Haaglanden Medisch Centrum
- Lid klachtencommissie stichting Buddynetwerk

Drs. G. van Oostveen

- Directeur-bestuurder Kenniscentrum Sport & Bewegen (hoofdfunctie)
- Bestuurslid Boymansfonds
- Lid commissie organisatie en financiering topsport
- Advisory board exercise is medicine
- Lid stuurgroep duurzame routekaart sportsector
- Jury duurzame sportaccommodatie van het jaar

Drs. P.W. van Lindenberg

- Lid Raad van Bestuur van Franciscus Gasthuis & Vlietland (hoofdfunctie)
- Lid Raad van Commissarissen van Woningcorporatie Woonbron (nevenfunctie)

Drs. D. de Kruif RC RV

- Lid Raad van Toezicht en lid audit commissie Ziekenhuis Gelderse Vallei (2023 – heden)
- Voorzitter Raad van Toezicht Zaans Medische Centrum (2023 – heden)
- Voorzitter Raad van Commissarissen Woningstichting Barneveld (2022 – heden)
- Trainer NCD-leergang 'governance essentials' (2023 – heden)

De leden van de Raad van Toezicht worden door de raad benoemd op basis van een procedure en profielschets conform de statuten. Leden worden in principe benoemd voor vier jaar. Het reglement van de Raad van Toezicht en de Auditcommissie staan op de website van Longfonds en zijn bij het bureau op te vragen. Het betreft een onbezoldigde functie. Leden van de Raad van Toezicht krijgen wel een onkostenvergoeding.

Meedengroep Governance

De Meedengroep Governance (MGG) heeft een rol ten aanzien van de governance (organisatie van bestuur en beleid) van Longfonds. De Meedengroep Governance kende eind 2023 in totaal negen leden (in afwisselende bezetting). In 2023 hebben vier reguliere vergaderingen plaatsgevonden en één overleg met de Raad van Toezicht. Ook heeft de Meedengroep Governance deelgenomen aan de crossover voor alle meedengroepen.

De Meedengroep Governance heeft een aantal adviesrechten: bij profielen en benoemingen van de Raad van Toezicht en bij statutenwijzigingen. In 2023 is van dit recht gebruik gemaakt bij de benoeming van de nieuwe voorzitter van de Raad van toezicht en de benoeming van de nieuwe directeur-bestuurder. De Meedengroep Governance heeft positief ingestemd met de voorgelegde benoemingen. De vaste aanwezigheid van de bestuurder bij de vergaderingen maakte dat organisatieontwikkeling een vast agendapunt was. De Meedengroep Governance werd zo ieder kwartaal bijgepraat over actuele ontwikkelingen. De volgende onderwerpen kregen het afgelopen jaar in het bijzonder aandacht tijdens de vergaderingen:

- Werving en selectie nieuwe leden voor de Meedengroep Governance
- Nieuwe voorzitter RvT en directeur-bestuurder
- Beleidsplan 2024-2027
- Kaderbrief, jaarplan en begroting 2024
- Afsplitsing PostCovid NL

Ondernemingsraad

In de loop van 2023 kwam er een einde aan een langere periode van organisatieveranderingen. De OR heeft zich hierbij ingezet voor de belangen van de werknemers, waarbij ook met het management is meegedacht over de koers die we als Longfonds willen varen om ook in de toekomst het verschil te kunnen maken door onze impactdoelen zo goed mogelijk te kunnen realiseren. De belangrijkste onderwerpen op de agenda van de OR waren:

- **Nieuwe bestuurder**
De OR heeft in mei geadviseerd bij het wervingsproces voor de nieuwe bestuurder en heeft een voorkeur uitgebracht. Zij is door de RvT voortdurend betrokken bij de voortgang van het selectieproces en heeft deelgenomen aan gesprekken met kandidaten.
- **Samen Organiseren 2.0**
Het begeleide veranderproces van SO 2.0 is vanaf 1 juni 2023 weer in de lijn van de werkorganisatie belegd. De OR heeft gedurende dit proces steeds toezicht gehouden op de manier en mate van communicatie.
- **Medewerkersonderzoek**
Belangrijke thema's uit het uitgevoerde MTO waren werkdruk, werk-privé balans, interne communicatie, en transparantie. De positieve resultaten op team-niveau stemden tot tevredenheid. Voor het functiehuis, interne communicatie en de CAO zijn verbeterplannen gemaakt en ten dele reeds uitgevoerd. De OR heeft kritisch en proactief meegekeken naar de geleverde verbeterinspanningen.
- **Verzelfstandiging PostCovid NL**
De OR is gevraagd in te stemmen met de plannen voor de verzelfstandiging van PostCovid NL. Nadat de zekerheid voor medewerkers was bevestigd, is de OR hiermee akkoord gegaan.
- **Welzijn en verzuim**
In de eerste helft van 2023 was er een hoger en veelal langdurig ziekteverzuim. Doordat er in de tweede helft van het jaar meer grip was op langdurig verzuim dossiers, daalde het percentage gestaag. Ook het kortdurend verzuim nam hierbij af.
- **Nieuwe CAO**
De OR is doorlopend geïnformeerd over het proces rond de nieuwe CAO. Hierbij benadrukte de OR het belang van een goede communicatie richting medewerkers.
- **Werving nieuwe OR leden**
Er zijn twee nieuwe leden geworven en gestart in 2023, waardoor de OR weer op volle sterkte is. De tweede helft van 2023 had één van de OR-leden ouderschapsverlof.
- **Communicatie met de achterban**
De OR heeft een OR-box geplaatst, waar volledig anoniem signalen kunnen worden gedeeld. Binnen de teams is er een vast aanspreekpunt binnen de OR, terwijl teams ook proactief door OR-leden worden bevraagd. Via informele bijeenkomsten, i.e. Happy hOuR(s), versterkt de OR zijn verbinding met de achterban.
- **Financiële situatie Longfonds**
De inkomsten versus uitgaven en inzet van tijdelijke collega's ter vervanging van zieken waren een vast agendapunt.

Naam	Benoemd in	Zittingsduur 1 ^e termijn	Herbenoemd	Herbenoembaar	Einde termijn
Mw. Y.A.J. Rooijackers Smits	01.10.2017	4 jaar	01.10.2021		31.05.2023
Mw. E. van Schellebeek	01.10.2022	4 jaar		30.09.2026	
Dhr. M. de Niet	01.10.2022	4 jaar		30.09.2026	
Mw. K. Pels	01.10.2018	4 jaar	01.10.2022		01.10.2026
Mw. I. Valkonet	01.07.2023	4 jaar		30.06.2027	
Mw. A. Bongers	01.07.2023	4 jaar		30.06.2027	

Bezoldiging directie

De Raad van Toezicht heeft op advies van de remuneratiecommissie het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd. De evaluatie heeft plaatsgevonden in maart 2021.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt het Longfonds de Regeling Beloning Directeuren van goededoelenorganisaties (zie [goededoelennederland.nl](https://www.goededoelennederland.nl)). De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij Longfonds vond plaats door de remuneratiecommissie. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van 525 punten met een maximaal jaarinkomen van € 178.309 (1 fte/12 mnd).

Het voor de toetsing, aan de geldende maxima, relevante werkelijke jaarinkomen van de bestuurder bedroeg € 167.429. Deze beloning bleef binnen het geldende maximum. Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen en de pensioencompensatie bleven met een bedrag van € 190.362 binnen het in de regeling opgenomen maximumbedrag van € 221.400 per jaar. De belaste vergoedingen en de werkgeversbijdrage pensioen stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

De hoogte en samenstelling van de bezoldiging wordt in de jaarrekening uitgelegd in de toelichting op de staat van baten en lasten.

Nevenfuncties bestuurder

Bestuurder/directeur Károly Illy heeft overwegend nevenfuncties die vooral voortvloeien uit zijn functie als bestuurder van Longfonds

- Bestuurslid Long Alliantie Nederland
- Bestuurslid Gezondheidsfondsen voor Rookvrij
- Bestuurslid Stichting Loterijacties Volksgezondheid
- Bestuurslid Huis voor de Gezondheid
- Vicevoorzitter Raad van Toezicht Pantein

9. Verantwoordingsverklaring

Longfonds voldoet aan de Erkenning van het CBF. De Erkenning is het keurmerk voor goede doelen dat door Toezichthouder CBF wordt uitgegeven en toont aan dat Longfonds voldoet aan de kwaliteitseisen. Het hebben van een erkenning is ook voorwaarde voor lidmaatschap van brancheorganisatie Goede Doelen Nederland. Het CBF integreert in haar regeling de richtlijn 'Goed Bestuur voor Goede Doelen' van de brancheorganisatie. Dit betekent dat elke organisatie met een Erkenning van het CBF een verantwoordingsverklaring opstelt die beschrijft hoe de organisatie omgaat met de drie principes van goed bestuur.

De drie principes van goed bestuur zijn als volgt geformuleerd:

1. Binnen de instelling dient de functie 'toezicht houden' duidelijk te zijn gescheiden van het 'besturen' dan wel van de 'uitvoering'.
2. De instelling dient continu te werken aan een optimale besteding van middelen, zodat effectief en doelmatig wordt gewerkt aan het realiseren van de doelstelling.
3. De instelling streeft naar optimale relaties met belanghebbenden, met gerichte aandacht voor de informatieverschaffing en de inname en verwerking van wensen, vragen en klachten.

Over Toezicht houden

Longfonds heeft een constructie van een goede doelen organisatie en een patiëntenorganisatie in één organisatiemodel. Daarin is de positie en inbreng van mensen met een longziekte gegarandeerd via statutair verankerde Meedenkgroepen op thema. Dit zijn groepen ervaringsdeskundigen (mensen met een longziekte of hun naasten) die met het bestuur meedenken en deze adviseren op vier beleidsterreinen vanuit patiëntperspectief.

Longfonds kent de volgende organen: Raad van Toezicht met een auditcommissie en een remuneratiecommissie, bestuur, Meedenkgroepen en de Wetenschappelijke Advies Commissie (WAC). De onafhankelijkheid van het bestuur en toezicht is geborgd en er wordt gewaakt voor (de schijn van) belangenverstremming. De Raad van Toezicht van Longfonds keurt onder andere het beleidsplan en de meerjarenbegroting goed. De raad houdt toezicht op uitvoering van het proces van invloed geven aan mensen met een longziekte of hun naasten en de verantwoording daarvan. Zij stemt daarbij periodiek en informeel af met de Meedenkgroep Governance. De Raad van Toezicht heeft conform de statuten een auditcommissie en een remuneratiecommissie. De raad werkt op basis van functieprofielen en functioneert volgens de voorschriften van de code Goed Bestuur voor Goede Doelen, zoals opgenomen in de richtlijn van het CBF. Tevens zijn er in de Raad van Toezicht tenminste twee leden benoemd met het profiel 'ervaringsdeskundige'.

Over Optimale besteding van middelen

Het beleidsplan geeft invulling aan de drie grote maatschappelijke effecten die voorwaardelijk zijn voor het dichterbij brengen van onze dromen. Aan die effecten hangen we doelstellingen en resultaten op die we in die beleidsperiode willen bereiken. Periodiek wordt over de financiële en inhoudelijke voortgang gerapporteerd aan de auditcommissie en de Raad van Toezicht. Longfonds hanteert hierbij de methodiek van de 'rolling forecast'. Zo kan flexibeler worden ingespeeld op snel veranderende omstandigheden buiten de organisatie en de noodzakelijke dynamiek.

Over Optimale relatie met belanghebbenden

De relatie van de stichting met de primair belanghebbenden (mensen met een longziekte) is geborgd in de unieke constructie die boven en elders is beschreven. Uit onderzoek onder onze relaties blijkt dat aangeslotenen, donateurs en vrijwilligers nut en meerwaarde ervaren van hun verbondenheid met Longfonds.

Longfonds onderhoudt een relatie met vele honderden vrijwilligers op lokaal en landelijk uitvoerend niveau. Op strategisch niveau, bij het ontwikkelen van beleid bijvoorbeeld, is er sprake van vrijwillige inzet via inhoudelijke meedenkgroepen. De waarde van de samenwerking met deze vrijwilligers kan niet hoog genoeg worden geschat. Alleen zo wordt een gedragen beleid ook effectief en met draagvlak uitgevoerd. Lokaal zijn vrijwilligers voor de huis-aan-huis collecte actief en hebben relatiemanagers in de regio contacten met vrijwilligers(groepen) voor bijvoorbeeld het organiseren van een Longpunt.

De relaties met wetenschappers en het medische veld worden via formele werkverbanden onderhouden. Daarnaast wordt intensief met elkaar opgetrokken om de kwaliteit van de zorg verder te verbeteren en onderzoek te financieren dat relevant is in relatie tot de vragen en behoeften van mensen met longziekten. Dit uit zich onder meer in bestuurlijke en financiële relaties met de Netherlands Respiratory Society (onderzoek) en de Long Alliantie Nederland (zorg). Er is een productieve samenwerking met diverse beroepsorganisaties in het longenveld zoals de COPD & Astma Huisartsen Advies Groep (CAHAG) en de Nederlandse Vereniging van Artsen voor Longziekten en Tuberculose (NVALT). Ook met de Gezondheidsfondsen voor Rookvrij, de Patiëntenfederatie Nederland, andere patiëntenverenigingen en de Samenwerkende Gezondheidsfondsen wordt samengewerkt. Goede voorbeelden zijn de lobby tegen de tabaksindustrie, het programma de Gezonde Generatie en de afspraken over het verantwoord wisselen van medicatie. Ook binnen het Huis voor de Gezondheid in Amersfoort bestaat intensieve samenwerking.

Longfonds beschikt als organisatie over een klachtenprocedure voor medewerkers en externen, een externe vertrouwenspersoon en een privacyreglement en streeft er te allen tijde naar klachten en meldingen volgens de procedure op te lossen.

Károly Illy

Directeur-bestuurder

Bijlage

Overzicht verbonden partners

ABN Amro MeesPierson
AFPRO Filters Nederland
AstraZeneca BV
ATAG Nederland BV
BAP Medical BV
BBA Binnenmilieu BV
Bernard van Leer Foundation
Binnenklimaat Nederland
Breijer Ventilatietechniek
Brink Climate Systems
Chiesi Pharmaceuticals BV
ClimaRad BV
Climate & Controls Benelux BV
Curitas
Euromate BV
Glaxo Smith Kline BV
Habitat Solutions
Heijmans Vastgoed BV
Interduct Holding BV
Itho Daalderop BV
Klok (Senzora)
Nationale Nederlanden Group
Nationale Postcode Loterij/Vriendenloterij
Nederlandse Loterij
Philips Domestic Appliances
Sensora BV
Strooming
Teva Nederland
Transdev Nederland
Vibrix
Zehnder Group Nederland BV

De Erkenning is het keurmerk voor goede doelen dat door Toezichthouder CBF wordt uitgegeven. Met de Erkenning laten organisaties zien dat ze voldoen aan strenge kwaliteitseisen. Voor grotere organisaties gelden uiteraard andere eisen dan voor kleinere. Maar liefst 4,4 miljard euro aan geefgeld staat onder toezicht van het CBF. Aan een Erkend Goed Doel kun je gerust geven omdat je ervan uit kunt gaan dat de organisatie daadwerkelijk bijdraagt aan een betere wereld, zorgvuldig omgaat met elke euro, verantwoording aflegt en zich onafhankelijk laat controleren.

Jaarrekening met toelichting

Longfonds 2023

Balans per 31 december 2023

(na resultaatbestemming, in hele euro's)

Activa	2023	2022
1. Immateriële vaste activa	257.471	332.529
2. Materiële vaste activa	305.499	325.153
3. Financiële vaste activa	702.752	1.037.532
	<u>1.265.723</u>	<u>1.695.214</u>
4. Vorderingen en overlopende activa		
4.1 Acties door derden	1.228.920	1.312.568
4.2 Lopende renten	0	557
4.3 Overige vorderingen	5.909.230	3.664.371
4.4 Vooruitbetaalde lasten	32.169	51.256
	<u>7.170.320</u>	<u>5.028.752</u>
5. Effecten	5.775.603	7.830.123
6. Liquide middelen	4.581.428	2.272.404
Totaal	<u>18.793.073</u>	<u>16.826.492</u>
Passiva		
7. Reserves en fondsen		
7.1 Continuïteitsreserve	6.283.963	5.981.754
7.2 Bestemmingsreserves	719.376	657.682
7.4 Bestemmingsfondsen	1.300.000	0
	<u>8.303.338</u>	<u>6.639.436</u>
8. Voorzieningen	9.485	12.505
9. Langlopende schulden	2.065.965	3.129.653
10. Kortlopende schulden		
10.1 Kortlopende subsidieverplichtingen	5.401.655	4.972.123
10.2 Crediteuren en nog te betalen kosten	2.367.136	1.682.547
10.3 Belastingen en premies sociale verzekeringen	645.493	390.229
	<u>8.414.284</u>	<u>7.044.899</u>
Totaal	<u>18.793.073</u>	<u>16.826.492</u>

Staat van baten en lasten 2023

(in hele euro's)

Baten	2023	Begroting 2023	2022
1. Baten van particulieren			
1.1 Collecte	1.332.218	1.320.000	1.496.328
1.2 Donateurs	4.565.808	4.345.000	4.493.514
1.3 Contributies	491.135	500.000	550.779
1.4 Nalatenschappen	5.551.427	4.500.000	2.667.652
1.5 Overige baten van particulieren	25.975	34.000	38.974
	<u>11.966.563</u>	<u>10.699.000</u>	<u>9.247.247</u>
2. Baten van bedrijven	308.824	300.000	362.490
3. Baten van loterijorganisaties	2.565.041	2.600.000	2.561.443
4. Baten van subsidies van overheden	978.700	969.000	473.200
5. Baten van andere organisaties zonder winststreven	641.586	650.000	578.993
Som van de geworven baten	16.460.714	15.218.000	13.223.372
6. Overige baten	34.804	26.000	26.675
Som van de baten	<u>16.495.518</u>	<u>15.244.000</u>	<u>13.250.047</u>
Lasten			
7. Besteed aan doelstellingen			
7.1 Echte Oplossingen	5.005.707	4.491.513	3.180.774
7.2 Gezond Leven	3.394.069	3.251.846	3.095.786
7.3 Zelf Regie Nemen	3.477.284	3.473.685	3.226.172
	<u>11.877.060</u>	<u>11.217.044</u>	<u>9.502.733</u>
8. Wervingskosten	2.331.928	2.327.261	2.605.703
9. Beheer & administratie	989.790	971.695	992.939
Som van de lasten	15.198.778	14.516.000	13.101.374
Saldo voor financiële baten en lasten	<u>1.296.740</u>	<u>728.000</u>	<u>148.673</u>
10. Saldo financiële baten en lasten	367.162	150.000	-838.481
Saldo van baten en lasten	<u>1.663.902</u>	<u>878.000</u>	<u>-689.808</u>

Staat van baten en lasten 2023

(in hele euro's)

Het bestuur heeft met goedkeuring van de Raad van Toezicht de volgende bestemming van het saldo van baten en lasten vastgesteld.

Bestemming saldo van baten en lasten:

Toevoeging / onttrekking aan:	2023	2022
Continuïteitsreserve	302.208,33	-431.256
Bestemmingsreserve t.b.v. bedrijfsvoering	-94.711,45	-53.455
Bestemmingsreserve t.b.v. wetenschappelijk onderzoek	156.405,00	-205.097
Bestemmingsfonds	1.300.000,00	-
Overige reserves	0,00	-
Saldo van baten en lasten	1.663.902	-689.808

Kasstroomoverzicht

(in euro's)

Het kasstroomoverzicht is een overzicht waaruit de in- en uitgaande kasstromen in het boekjaar blijken. Het geeft inzicht in de geldmiddelen die gedurende het boekjaar beschikbaar zijn gekomen en in het zelfde boekjaar zijn benut.

	2023	2022
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat boekjaar	1.663.902	-689.808
Aanpassing voor:		
Afschrijvingen	298.656	249.615
Mutaties in langlopende schulden*	-1.063.687	-1.669.555
Mutaties in kortlopende schulden	1.369.147	-902.332
	-3.020	3.910
Mutaties in vorderingen	-2.141.568	471.758
Mutaties in effecten	2.054.519	1.219.813
	514.047	-626.792
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in immateriële vaste activa	-133.063	-116.438
Investerings in materiële vaste activa	-70.882	-79.720
Mutatie financiële vaste activa	335.020	265.152
	131.075	68.993
Netto kasstroom	2.309.024	-1.247.606
Mutatie liquide middelen		
Liquide middelen 1 januari	2.272.404	3.520.010
Liquide middelen 31 december	4.581.428	2.272.404
	2.309.024	-1.247.606

* Deze post is in 2022 verantwoord onder kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene toelichting

Longfonds volgt de Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. De richtlijn wordt integraal gevolgd.

De statutaire naam van Longfonds is Longfonds & patiëntenorganisatie stichting. De stichting is gevestigd te Amersfoort.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Schattingen bij de toepassing van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling.

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de directie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Indien het voor het inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Boekjaar

Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's, de functionele valuta van de stichting.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaand jaar. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht, zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Continuïteit van de activiteiten

De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten vorderingen onder financiële vaste activa, vlottende activa, liquide middelen en schulden. Alle financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, inclusief direct toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Longfonds kent geen afgeleide financiële instrumenten.

Grondslagen voor de waardering van de activa en passiva

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa hebben betrekking op de ontwikkeling van- en de begeleiding bij de implementatie van software ter ondersteuning van de bedrijfsvoering. De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en eventuele cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen. De afschrijving is lineair en gebaseerd op de verwachte gebruiksduur.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en eventuele cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen. De afschrijving is lineair en gebaseerd op de verwachte gebruiksduur rekening houdend met de restwaarde. Onroerend goed wordt gewaardeerd tegen taxatie-waarde.

Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa opgenomen leningen u/g worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Vorderingen en liquide middelen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen. Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en bestaan uit kas- en banktegoeden. Ontvangen maar nog niet uitbetaalde nalatenschappen worden gewaardeerd op 90% van de te verwachten ontvangst. Vruuchtgebruik dossiers worden op nihil gewaardeerd tenzij er zekerheden zijn zoals bloot eigendom of vermogen onder bewind. Nalatenschappen die worden afgewikkeld door Goede Doelen Nederland worden op individuele basis beoordeeld. Vorderingen inzake meerjarenschenken worden gewaardeerd op 50%. Voor de nog te ontvangen opbrengst loterijen wordt een inschatting gemaakt op basis van de ontvangen slottermijnen in voorgaande jaren.

Effecten

Longfonds heeft een gedeelte van de liquide middelen belegd in obligaties. Sinds juni 2021 belegt Longfonds naast obligaties ook gedeeltelijk in aandelen en alternatieve beleggingen. Deze stap is gezet omdat het doel, instandhouding van de portefeuille, niet langer gerealiseerd kan worden met enkel obligaties. Leidend daarbij is het Beleggingsstatuut van Longfonds waaraan de handreiking Financieel beheer van Goede Doelen Nederland mede ten grondslag ligt.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen wordt onderscheiden in een continuïteitsreserve, bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat Longfonds ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Goede Doelen Nederland heeft de handreiking Verantwoord Financieel Beheer Goede Doelen opgesteld. Hierin staat onder andere dat de vorming van een continuïteitsreserve wenselijk is.

Bestemmingsreserves

Ten behoeve van activa die worden aangewend voor de doelbesteding en bedrijfsvoering wordt een reserve aangehouden in de vorm van een bestemmingsreserve. Daarnaast kunnen bestemmingsreserves worden gevormd voor activiteiten die in de komende jaren worden uitgevoerd.

Bestemmingsfondsen

De fondsen hebben betrekking op het deel van het eigen vermogen waaraan door derden een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voor toekomstige (jubileum) verplichtingen ten aanzien van in de CAO afgesproken uitkeringen aan personeel is een voorziening opgenomen. De hoogte van de voorziening is bepaald op basis van de lengte van de dienstverbanden, de verwachte blijf-kans en de hoogte van de diverse jubileumuitkeringen.

Subsidieverplichtingen

De aangegane subsidieverplichtingen voor maximaal één jaar na de balansdatum worden op de balans als schuld op korte termijn opgenomen. Subsidieverplichtingen voor langer dan één jaar, worden opgenomen als schulden op lange termijn. De toename of afname van deze verplichtingen wordt jaarlijks ten laste, respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Lopende verplichtingen worden jaarlijks beoordeeld en indien nodig wordt de hoogte van de resterende verplichting aangepast. Van een subsidieverplichting is sprake nadat het bestuurder een besluit ter zake heeft genomen en dit kenbaar heeft gemaakt aan de subsidieontvanger waardoor een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting ontstaat.

Overige schulden en overlopende passiva

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor bepaling van het saldo van baten en lasten

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten, verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Het saldo van baten en lasten wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. De baten en lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Voorzienbare verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden meegenomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

De baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Eigen bijdragen van de doelgroep zijn zichtbaar in mindering gebracht op de kosten van de betreffende activiteit.

Overheidssubsidies

De ontvangen exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt.

Personeelsbeloningen en pensioenen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers. Beloning vindt plaats conform de Longfonds CAO. Pensioenopbouw vindt plaats op basis van middelloon via Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Eind december 2023 bedraagt de beleidsdekkingsgraad van dit Fonds 106,3%. De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Te betalen premie dan wel de vooruitbetaalde premie per jaareinde wordt als overlopend passief respectievelijk overlopend actief verantwoord.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten: rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Waardeveranderingen financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde: waardeveranderingen van financiële instrumenten die op reële waarde gewaardeerd zijn, worden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Lastenverdeling

De lasten van Longfonds worden op basis van de raming van de werkelijke urenbesteding toegerekend aan de doelbestedingen, wervingskosten en beheer & administratie.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

Toelichting op de balans

(in hele euro's)

	31-12-2023	31-12-2022
1. Immateriële vaste activa		
Aanschafwaarde per 1 januari	962.922	846.484
Cumulatieve afschrijvingen	-630.393	-454.762
Boekwaarde per 1 januari	332.529	391.722
Investerings	133.063	116.438
Afschrijvingen	-208.120	-175.631
Desinvesteringen	0	0
Afschrijvingen desinvesteringen	0	0
Mutaties boekjaar	-75.058	-59.193
Aanschafwaarde per 31 december	1.095.985	962.922
Cumulatieve afschrijvingen	-838.513	-630.393
Boekwaarde per 31 december	257.471	332.529

De immateriële vaste activa hebben betrekking op de investeringen die gedaan zijn ten behoeve van de bedrijfsvoering. Het betreft de ontwikkeling van het nieuwe Longforum. Afschrijving vindt plaats in 3 jaar.

	31-12-2023	31-12-2022
2. Materiële vaste activa		
Aanschafwaarde per 1 januari	781.821	702.100
Cumulatieve afschrijvingen	-456.668	-382.684
Boekwaarde per 1 januari	325.153	319.416
Investerings	70.882	79.720
Afschrijvingen	-90.536	-73.984
Desinvesteringen	0	0
Afschrijvingen desinvesteringen	0	0
Saldo mutaties	-19.654	5.737
Aanschafwaarde per 31 december	852.703	781.821
Cumulatieve afschrijvingen	-547.204	-456.668
Boekwaarde per 31 december	305.499	325.153

De investering materiële vast activa betreft aankoop van 50 laptops.

Laptops worden afgeschreven in 3 jaar. Investerings in kantoor meubilair, installaties en de verbouwing worden afgeschreven in 10 jaar. Voor de overige investeringen, waaronder kantoormachines wordt een afschrijvingstermijn gehanteerd van 5 jaar.

	31-12-2023	31-12-2022
3. Financiële vaste activa		
Langlopende vorderingen donateurs	418.662	383.942
Langlopende lening u/g	130.500	500.000
Langlopende waarborgsommen	153.590	153.590
Boekwaarde per 31 december	702.752	1.037.532

De langlopende vordering donateurs heeft betrekking op de te verwachten baten van donateurs met een periodieke schenkingsovereenkomst.

De langlopende lening u/g betreft een per 1 juni 2019 verstrekte lening aan de Stichting LungHealth. De hoofdsom bedraagt € 500.000 en de lening heeft een looptijd van 5 jaar. Het rentepercentage bedraagt 5% op jaarbasis. In 2023 is Lunghealth BV geliquideerd, waardoor de verwachting is dat aan het einde van de looptijd van de lening niet volledig kan worden terugbetaald. Daarom is de lening afgewaardeerd met € 369.500.

De waarborgsommen zijn gesteld voor de huur van de kantoorruimte.

Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2023	31-12-2022
4.1 Acties door derden		
VriendenLoterij	175.764	254.742
PostcodeLoterij	900.000	900.000
Nederlandse Loterij	153.157	157.826
Totaal	1.228.920	1.312.568
4.2 Lopende renten		
Bankrente	0	557
Rente Obligaties	0	0
Totaal	0	557
4.3 Overige vorderingen		
Nalatenschappen	4.528.233	2.711.617
Debiteuren	75.260	150.096
Meerjarenschenken	110.843	107.143
Subsidies derden	1.027.775	589.818
Waarborgsommen	0	6.890
Overige vorderingen	167.120	98.807
Totaal	5.909.230	3.664.371
De overige vorderingen zijn gestegen met € 2.244.859, dit heeft voornamelijk te maken met de stijging van nalatenschappen (€ 1.816.616).		
4.4 Vooruitbetaalde lasten		
Voorlichtingsactiviteiten	8.635	7.541
Fondsenwerving	0	19.381
Transitorische posten	23.533	24.334
Totaal	32.169	51.256

Effecten	31-12-2023	31-12-2022
Aanschafwaarde per 1 januari	8.243.551	9.159.469
Ongerealiseerd waardeverschil	-413.428	-109.534
Boekwaarde per 1 januari	7.830.123	9.049.935
Aankopen	258.306	7.084.419
Verkopen	2.804.486	8.000.337
Gerealiseerd koersverschil	-143.870	-588.535
Mutaties boekjaar	-2.402.310	-327.383
Aanschafwaarde per 31 december	5.697.371	8.243.551
Ongerealiseerd waardeverschil	78.232	-413.428
Balanswaarde per 31 december	5.775.603	7.830.123
Mutatie ongerealiseerd waardeverschil	491.660	-303.894

Verantwoord beleggen

Om ook op langere termijn aan de subsidieverplichtingen te kunnen voldoen, zijn voldoende financiële reserves nodig. Een gedeelte van deze reserves wordt belegd, omdat hiermee, naar verwachting een hoger rendement kan worden behaald dan bij bank sparen. Het beleggingsbeleid is gebaseerd op Handreiking Verantwoord Financieel Beheer van de branche organisatie Goede Doelen Nederland en volgt de 10 principes van het UN Global Compact. Het uitgangspunt van de handreiking is de instandhouding van de waarde van de hoofdsom.

Sinds juni 2021 belegt Longfonds naast obligaties ook beperkt in aandelen en alternatieve beleggingen. Deze stap is gezet omdat het doel, instandhouding van de portefeuille, niet langer gerealiseerd kan worden met enkel obligaties. Het vermogensbeheer is ondergebracht bij ABN AMRO MeesPierson. Het beleggingsstatuut is beschikbaar op www.longfonds.nl.

Liquide middelen

Rekening courant saldi banken	2.829.477	1.930.108
Spaarrekeningen	1.751.875	342.136
Kas	75	160
Totaal	4.581.428	2.272.404

Van de liquide middelen staat een bedrag van € 4.433.457 ter vrije beschikking van Longfonds. Het restant van € 147.970 betreft het samenwerkingsverband 'Tabaksontmoediging' waarvan Longfonds penvoerder is.

7. Reserves en fondsen	31-12-2023	31-12-2022
7.1 Continuïteitsreserve		
Stand per 1 januari	5.981.754	6.413.009
Mutatie	302.208	431.256
Stand per 31 december	6.283.962	5.981.754
De continuïteitsreserve		
In overeenstemming met de handreiking Financieel beheer van Goede Doelen Nederland, houdt Longfonds een continuïteitsreserve aan. De vorming van een financiële reserve is belangrijk om de continuïteit van ons werk zeker te stellen. Zo kunnen we ook in de toekomst de belangen van mensen met een longziekte en hun omgeving, op een goede manier blijven behartigen. Periodiek voeren we een risicoanalyse uit waarbij zowel incidentele financiële risico's als structurele organisatierisico's in kaart worden gebracht. Op basis van deze analyse is in 2023 de minimale gewenste omvang van de reserve vastgesteld op € 3.970.000.		
7.2 Bestemmingsreserves		
7.2.1 <i>Reserve financiering activa ten behoeve van de bedrijfsvoering</i>		
Stand per 1 januari	657.683	711.138
Mutatie immateriële vaste activa	-20.578	-4.713
Mutatie verbouwing & inrichting pand	-74.133	-48.742
Stand per 31 december	562.972	657.683
7.2.2 <i>Bestemmingsreserve 'Wetenschappelijk Onderzoek'</i>		
Stand per 1 januari	0	205.097
Mutatie	156.405	-205.097
Stand per 31 december	156.405	0
Totaal bestemmingsreserves	719.377	657.683
Samenstelling balanspost 'Bestemmingsreserves		
- Immateriële vaste activa	230.686	251.264
- Materiële vaste activa	332.285	406.418
- Wetenschappelijk onderzoek Longfonds	156.405	0
	719.376	657.682

De bestemmingsreserves inzake immateriële- en materiële vaste activa ten behoeve van de bedrijfsvoering hebben een structureel karakter.

7.4 Bestemmingsfondsen	31-12-2023	31-12-2022
7.4.1 <i>Siegert - Haaksman Fonds</i>		
Stand per 1 januari	0	0
Mutatie	1.300.000	0
Stand per 31 december	1.300.000	0
Totaal bestemmingsfondsen	1.300.000	0

In 2023 hebben we een geormerkte nalatenschap ontvangen van dhr. Siegert. De nalatenschap is geormerkt voor het mogelijk maken van activiteiten op het gebied van wetenschappelijk onderzoek naar astma en allergiën bij kinderen.

8. Voorzieningen

Voorziening jubilea

Stand per 1 januari	12.505	8.595
Dotatie	0	5.476
Vrijval	2.498	0
Besteding	522	1.566
Stand per 31 december	9.485	12.505

De voorziening heeft betrekking op de in de CAO afgesproken jubileumuitkeringen aan personeel. De hoogte van de voorziening is bepaald op basis van de lengte van de dienstverbanden, de verwachte blijf kans en de hoogte van de diverse jubileumuitkeringen.

9. Langlopende schulden

	2.065.965	3.129.653
--	------------------	------------------

10. Kortlopende schulden

10.1 Kortlopende subsidieverplichtingen

	5.401.655	4.972.123
--	------------------	------------------

Toelichting op het verloop van de lang- en kortlopende subsidie verplichtingen

	31-12-2023	31-12-2022
Stand per 1 januari	8.101.776	10.790.424
Subsidie toekenningen	3.333.892	1.749.999
PPS toekenning	-531.751	-428.200
Tabaksontmoediging	-169.503	-207.490
Betaald op toegekende subsidies	-3.251.793	-3.650.520
Vrijval	-15.000	-152.437
Stand per 31 december	7.467.620	8.101.776
Langlopende verplichtingen	2.065.965	3.129.653
Kortlopende verplichtingen	5.401.655	4.972.123
Stand per 31 december	7.467.620	8.101.776

Subsidies voor wetenschappelijk onderzoek worden toegekend voor (deel) projecten die over het algemeen langer dan één jaar duren. In het jaar van toekenning wordt de gehele subsidieverplichting ten laste van de 'Staat van baten en lasten' gebracht.

Op balansniveau worden de verplichtingen gesplitst in kort- en langlopend. Verplichtingen welke maximaal één jaar na balansdatum verschuldigd zijn worden als kortlopende schuld opgenomen. Alle overige verplichtingen worden als langlopende schuld verantwoord.

10.2 Crediteuren en nog te betalen kosten

Crediteuren	543.625	731.105
Nog te betalen kosten	34.728	310.657
Nog te betalen vakantietoeslag en vakantiedagen personeel	430.911	470.468
Nog te betalen overige kosten	1.355.303	165.776
BTW	2.569	4.540
Totaal	2.367.136	1.682.547

10.3 Belastingen en sociale verzekeringen

Loonbelasting en premies sociale verzekeringen	486.586	318.055
Pensioenpremie	158.907	72.174
Totaal	645.493	390.229

Niet uit de balans blijvende verplichtingen Meerjarige financiële verplichtingen

Longfonds is samen met vier andere gezondheidsfondsen, Mind, Alzheimer Nederland, Diabetes Fonds en Maag Lever Darm Stichting, gehuisvest in het Huis voor de Gezondheid (HvdG) aan Stationsplein 125 te Amersfoort. Het bestuur van de stichting wordt gevormd door de bestuurders van de vijf fondsen. De stichting HvdG heeft als huurder van het pand, op 15 maart 2020 een huurovereenkomst afgesloten voor 13 jaar. De huur eindigt op 15 maart 2033. Voor de afzonderlijke fondsen heeft de stichting HvdG aparte huurovereenkomsten opgesteld. De huurverplichting voor 2024 bedraagt € 375.530.

De fondsen zijn bij bestuursbesluit een verplichting aangegaan jegens elkaar met betrekking tot een mogelijk financieel risico dat kan optreden als één of meerdere fondsen als gevolg van onvoorziene financiële omstandigheden, niet aan de verplichtingen kan (blijven) voldoen. Indien deze situatie zich voordoet, kan dat aanleiding zijn om een deel van de gehuurde ruimte af te stoten.

De maximaal gezamenlijke verplichting bedraagt € 565.000, waarvan het aandeel voor Longfonds maximaal € 130.063 bedraagt. De fondsen kunnen slechts éénmalig aanspraak maken op een uitkering uit deze gezamenlijke verplichting, namelijk per 1 maart 2028. De hoogte van de betreffende uitkering zal naar rato van het aantal af te stoten vierkante meters worden vastgesteld en kan nimmer meer bedragen dan 50% van het bedrag dat overeenkomt met het sinds het sluiten van de huidige huurovereenkomsten geldende aantal vierkante meters. Een en ander is vastgelegd in een onderlinge overeenkomst tussen de fondsen.

Longfonds is in 2012 een samenwerking aangegaan met de Nederlandse Hartstichting en KWF Kankerbestrijding in 'Gezondheidsfondsen voor Rook Vrij' (GvRV). De huidige overeenkomst loopt van 2021 t/m 2024. De jaarlijkse bijdrage bestaat uit 2 delen: € 70.000 ten behoeve van projecten en € 280.000 voor de bureau kosten.

In 2023 is een lease overeenkomst gesloten met DirectLease voor de lease van een elektrische auto ter vervanging van de vorige lease auto. De overeenkomst is ingegaan op 19 januari 2024. De jaarlijkse verplichting bedraagt € 6.240.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die van invloed zijn op de beoordeling van de in deze jaarrekening opgenomen gegevens.

Toelichting op de staat van baten en lasten

(in hele euro's)

	2023	Begroting	2022
1. Baten van particulieren			
1.1 Collecte	<u>1.332.218</u>	<u>1.320.000</u>	<u>1.496.328</u>
De collecte heeft € 164.110 minder opgebracht dan in 2022. Doordat het afstorten als lastig wordt ervaren zeggen organisatoren op. Daarnaast is het werven van nieuwe organisatoren lastig.			
1.2 Donaties en giften			
Opbrengst donateurs	4.062.431	4.015.000	4.182.084
Periodieke schenkers	286.500	260.000	250.757
Overige giften particulieren	<u>216.876</u>	<u>70.000</u>	<u>60.673</u>
Totaal	<u>4.565.808</u>	<u>4.345.000</u>	<u>4.493.514</u>
De totale opbrengst 'Donaties en giften' is gestegen met € 72.293 ten opzichte van vorig jaar. De structurele donateurs zijn, naar verwachting, gedaald. De particuliere giften zijn door een grote gift eind 2023 gestegen met € 156.203 ten opzichte van 2022.			
1.3 Contributies	<u>491.135</u>	<u>500.000</u>	<u>550.779</u>
1.4 Nalatenschappen	<u>5.551.427</u>	<u>4.500.000</u>	<u>2.667.652</u>
In 2023 hebben we 99 nieuwe nalatenschappen ontvangen, waaronder een grote nalatenschap met de bestemming voor onderzoek naar astma. Longfonds verstrekt al enkele jaren actief informatie aan belangstellenden over nalaten.			
1.5 Overige baten van particulieren			
Events	23.115	30.000	34.054
Puzzel Longwijzer	<u>2.860</u>	<u>4.000</u>	<u>4.920</u>
Totaal	<u>25.975</u>	<u>34.000</u>	<u>38.974</u>
Totaal baten van particulieren	<u>11.966.563</u>	<u>10.699.000</u>	<u>9.247.247</u>
2. Baten van bedrijven			
Giften bedrijven	94.261	95.000	59.087
Sponsoring beleidsthema's	171.667	160.000	254.793
Sponsoring lokale activiteiten	3.805	4.000	1.390
Longfonds bedrijven netwerk	<u>39.090</u>	<u>41.000</u>	<u>47.219</u>
Totaal baten van bedrijven	<u>308.824</u>	<u>300.000</u>	<u>362.490</u>
3. Baten uit loterijorganisaties			
Opbrengst geoormerkte loten Vriendenloterij	872.002	900.000	1.150.772
Opbrengst niet-geoormerkte loten Postcodeloterij	1.216.348	1.200.000	900.000
Nederlandse loterij (Lotto)	471.691	495.000	500.671
Overige baten VriendenLoterij	<u>5.000</u>	<u>5.000</u>	<u>10.000</u>
Totaal baten uit loterijorganisaties	<u>2.565.041</u>	<u>2.600.000</u>	<u>2.561.443</u>

Longfonds ontvangt een bijdrage uit de opbrengst van de Postcode Loterij, in 2021 is een nieuw 5-jaars contract ondertekend. Uit de algemene opbrengst van de Postcode Loterij heeft Longfonds in 2023 een bedrag ontvangen van € 900.000. Daarnaast is een bedrag van € 872.002 ontvangen van deelnemers van VriendenLoterij die Longfonds tot begunstigde hebben benoemd.

4. Subsidies van overheden			
Instellingssubsidie Fonds PGO	45.000	45.000	45.000
PPS-toeslag Onderzoek en Innovatie Wetenschappelijk Onderzoek	933.700	924.000	428.200
Totaal subsidies van overheden	978.700	969.000	473.200

De instellingssubsidie heeft een structureel karakter, de overige subsidies hebben een incidenteel karakter.

5. Baten van andere organisaties zonder winststreven			
Subsidies derden ten behoeve van projecten	328.366	300.000	533.265
Overige giften vermogensfondsen en stichtingen	313.220	350.000	45.727
Totaal baten van andere organisaties zonder winststreven	641.586	650.000	578.993

In 2022 hebben we een tweejarige subsidie toegekend gekregen vanuit VWS ten behoeve van PostCovidNL. Deze subsidie bedraagt voor zowel 2022 als 2023 € 250.000. Daarnaast hebben we vanuit stichting Warm Nest een geormerkte gift ontvangen ten behoeve voor subsidie aan wetenschappelijk onderzoek naar COPD.

6. Overige baten	34.804	26.000	26.675
-------------------------	---------------	---------------	---------------

7. Besteed aan doelstellingen	2023	Begroting	2022
7.1 Echte oplossingen			
Verstrekke projectsubsidies	809.300	785.000	1.749.999
Vrijval afgeronde onderzoeksprojecten	-15.415	-15.000	-152.437
Accelerate	2.524.592	2.063.500	0
Project ondersteuning Accelerate	119.311	116.000	143.147
Samenwerking	25.000	25.000	25.000
Overige kosten	23.052	31.000	29.382
Kosten eigen activiteiten	1.519.866	1.486.013	1.385.683
Totaal Echte oplossingen	5.005.707	4.491.513	3.180.774

In 2023 zijn er twee junior subsidies, 2 PPS subsidies en twee subsidies aan BREATH toegekend. De tweede subsidie van BREATH was niet begroot, maar door het goede resultaat hebben we deze in 2023 al kunnen toekennen.

7.2 Gezond leven			
Niet Beginnen Met Roken	350.000	350.000	350.000
Voorlichting campagnes	238.466	262.500	295.419
Gezonde Generatie (SGF)	470.865	440.000	438.732
Projecten gezonde lucht	24.176	15.000	58.489
Voorlichting algemeen publiek	458.826	460.000	344.958
Lidmaatschappen	38.179	25.000	40.555
Overige kosten Gezond leven	1.809	5.000	3.975
Doorbelasting algemene kosten	13.268	30.000	17.205
Kosten eigen activiteiten	1.798.478	1.664.346	1.546.452
Totaal Gezond leven	3.394.069	3.251.846	3.095.786

Doordat er meer inkomsten waren vanuit de Nederlandse Loterij hebben we ook meer uitgegeven aan de Gezonde Generatie. Voorlichting algemeen publiek zijn voorlichtingen aan donateurs, collecte, nalatenschappen, giften en schenkingen en algemene communicatie op het gebied van Gezond leven.

7.3 Zelf Regie Nemen			
Beleidsthema's			
Relevant voor mensen met een longziekte	202.711	222.000	264.911
Huis van de Longen	15.833	15.000	6.462
Long Monitoring	33.721	55.000	79.986
Overige kosten	13.268	35.000	17.205
Patiënten en patiëntparticipatie			
Voorlichting patiënten	360.672	365.000	440.065
Lotgenotencontact	104.151	100.500	27.739
Eigen bijdrage lotgenotencontact	-2.059	-500	-428
Algemene kosten lokaal	16.619	5.000	21.037
Vrijwilligers en patiëntparticipatie	11.455	35.000	13.586
Kosten eigen activiteiten	2.720.914	2.641.685	2.355.608
Totaal Zelf regie nemen	3.477.284	3.473.685	3.226.172

Er is in 2023 € 251.112 meer besteed aan Zelf Regie Nemen dan in 2022. De totale doelbesteding is € 2.374.327 meer dan in 2022. Dit heeft voornamelijk te maken met meer toekenningen aan wetenschappelijk onderzoek subsidies.

8. Wervingskosten	2023	Begroting	2022
8.1 Eigen fondsenwerving			
Collecte	79.058	100.000	144.116
Donateurs	119.140	135.000	472.157
Contributies	12.221	15.000	9.825
Nalatenschappen	6.564	20.000	41.817
Giften en schenkingen	0	0	4.922
Overige directe kosten	13.268	21.000	7.405
Kosten eigen activiteiten	2.046.677	1.961.261	1.925.461
Totaal eigen fondsenwerving	2.276.928	2.252.261	2.605.703
8.2 Loterijorganisaties	55.000	75.000	0
Totaal wervingskosten	2.331.928	2.327.261	2.605.703

Erkend goed doel

Longfonds heeft in 1996 als eerste organisatie het CBF-keurmerk gekregen. In 2016 is het CBF-keurmerk vervangen door de Erkenningregeling en sindsdien mag Longfonds zich Erkend Goed Doel noemen.

In 2023 bedroeg het percentage dat is besteed aan de wervingskosten t.o.v. de geworven baten 14,4%. Voor de berekening van het percentage worden de totale wervingskosten gedeeld door de som van de geworven baten. Als norm hebben we ons gesteld dat het 3-jaars gemiddelde maximaal 25% mag bedragen. Het gemiddelde percentage over de periode 2021-2023 komt uit op 20%.

9. Kosten beheer en administratie	2023	Begroting	2022
	989.790	971.695	992.939
10. Financiële baten en lasten	2023	Begroting	2022
Rente bank- en depositorekeningen	6.502		960
Rente lening derden	12.500		25.000
Coupon-opbrengst	0		-24.093
Dividend opbrengst	19.349		19.431
Ongerealiseerde koers winst obligaties	379.097		-142.741
Gerealiseerde koerswinst obligaties en aandelen	-143.870		-588.535
Ongerealiseerd koersverschil aandelen	151.254		-115.108
Ongerealiseerd koersverschil alternatieve beleggingen	-38.691		18.555
Totaal financiële baten	386.141	180.000	-806.531
Financiële lasten	18.979	30.000	31.949
Saldo financiële baten en lasten	367.162	150.000	-838.481

Lastenverdeling: specificatie en verdeling van de kosten

(in hele euro's)

Bestemmingen	Doelstelling			Eigen fondsenwerving	Beheer & Administratie	Totaal lasten 2023	Totaal lasten 2022
	Echte oplossingen	Zelf regie nemen	Gezond leven				
Lasten							
Subsidies en bijdragen	3.318.478	69.733	350.000	0	0	3.738.211	2.017.012
Uitbesteed werk	119.311	468.666	458.826	55.000	0	1.101.803	1.137.529
Publiciteit & communicatie	48.052	217.971	786.764	230.251	0	1.283.039	1.740.689
Personeelskosten	981.859	2.288.042	1.512.509	1.725.629	724.502	7.232.540	6.447.523
Huisvestingskosten	62.001	162.948	107.649	120.853	39.669	493.120	403.346
Kantoorkosten	65.154	171.236	113.124	127.000	41.687	518.200	653.437
Algemene kosten	373.302				159.907	533.210	452.222
Afschrijving	37.551	98.689	65.197	73.194	24.025	298.656	249.615
	5.005.707	3.477.284	3.394.069	2.331.928	989.790	15.198.778	13.101.374
Totaal	11.877.060			2.331.928	989.790	15.198.778	13.101.374

De lastenpost personeelskosten bestaat uit de volgende onderdelen:

Personeelskosten	2023	Begroot 2023	2022
Lonen en salarissen	5.127.500	5.082.000	4.873.668
Sociale lasten	767.378	750.000	706.522
Pensioenlasten	659.804	650.000	633.684
Overige personeelskosten	677.858	600.000	233.649
Totaal	7.232.540	7.082.000	6.447.523

Personeelsbezetting in fte (incl. tijdelijke hulpkrachten en stagiaires)	Gemiddelde bezetting
Echte Oplossingen	9,5
Gezond Leven	14,8
Zelf Regie Nemen	22,4
Fondsenwerving	17,5
Beheer & Administratie	7,2
Gemiddelde bezetting 2023	71,4
Gemiddelde bezetting 2022	72,3

Toelichting op de lastenverdeling

In de lastenverdeling worden de kosten die Longfonds maakt, verdeeld over de verschillende doelstellingen, de wervingskosten en de kosten voor Beheer & Administratie. De totalen van de verschillende kolommen komen overeen met de totaal bedragen die zijn opgenomen in de Staat van baten en lasten en in de toelichting daarop. Uit de lastenverdeling wordt duidelijk hoe de eerder vermelde kosten zijn besteed.

Berekeningswijze

De gemaakte kosten zijn overeenkomstig de voorgeschreven indeling verdeeld over de verschillende kostensoorten. Hierbij zijn de direct toerekenbare kosten, de kosten waarvoor een factuur is ontvangen of een contractuele verplichting is aangegaan, direct ten laste van de betreffende kostensoort gebracht. De personeelskosten zijn verdeeld op basis van de gemaakte uren voor de verschillende bestemmingen. Om de huisvestingskosten, kantoorkosten, algemene kosten en afschrijvingen per bestemming te bepalen, is gerekend met het aantal medewerkers dat werkzaam is voor de betreffende bestemming.

Doelstellingen

Het beleidsplan voor de jaren 2020–2023 onderscheidt drie impactdomeinen: Gezond Leven, Echte Oplossingen en Zelf Regie Nemen. Ieder impactteam bestaat uit meerdere disciplines waardoor ze de slagkracht heeft om autonoom te werken. In 2023 heeft Longfonds € 2.374.327 meer besteed aan de doelstelling dan in 2022. Met name de kosten voor onderzoek zijn gestegen.

De totale baten van Longfonds zijn uitgekomen op € 16.495.518, dit is € 1.251.518 meer dan begroot en komt door de hoge baten van nalatenschappen. Het totaal van de lasten bedroeg € 15.198.778. Hiervan is een bedrag van € 11.877.060 besteed aan de doelstellingen, 78,1% van de totale lasten. Het boekjaar 2023 is afgesloten met een positief resultaat van € 1.663.902. Hiervan is € 1,3 miljoen voor het bestemmingsfonds Siegert - Haaksman.

Werving baten

Om inkomsten te realiseren worden meerdere kanalen ingezet waaronder social media, internet, de website, post of een persoonlijk gesprek. Bij al deze contactmomenten staat voorlichting voorop. Bijvoorbeeld bewustwording van de ernst van een longziekte, de impact van een longziekte op het dagelijks leven en het belang van gezond leven en schone lucht om de kans op het ontwikkelen van een longziekte zo klein mogelijk te maken. Ieder contact moment draagt dan ook bij aan de realisatie van onze doelen.

Omdat fondsenwervende activiteiten van Longfonds altijd een inhoudelijke boodschap hebben, wordt een deel van de gemaakte kosten ten laste gebracht van voorlichting algemeen publiek. Per onderdeel wordt beoordeeld wat een reële verdeling is. De kosten voor de collecteorganisatie, worden slechts voor een klein gedeelte ten laste van voorlichting gebracht. De kosten van de donateursmailingen worden voor 50% doorberekend. Kosten die worden gemaakt voor de verwerking van de giften, bijvoorbeeld de bankkosten, komen volledig voor rekening van de post 'Eigen Fondsenwerving'.

Beheer & Administratie

De post 'Beheer & Administratie' betreft de kosten die Longfonds maakt voor de (interne) beheersing en administratievoering. Goede Doelen Nederland, de brancheorganisatie voor Goede Doelen, heeft een aanbeveling gedaan voor de toepassing van deze kostenpost om tot zoveel mogelijk vergelijkbaarheid te komen tussen de Fondsenwervende instellingen. Longfonds berekent de post 'Beheer & Administratie' overeenkomstig deze aanbeveling.

Tot de kosten voor 'Beheer & Administratie' behoren de kosten voor Bestuur, Raad van Toezicht en de algemene kosten. Ook de kosten voor de directie en het team financiën horen hierbij, met uitzondering van de directe inspanningen ten behoeve van de doelstellingen. De personele kosten worden ten laste gebracht van de doelstelling(en) waaraan de betreffende medewerker zijn beschikbare tijd heeft besteed. De kosten voor ICT, huisvesting, kantoorkosten en personeelszaken worden verdeeld op basis van het aantal medewerkers.

Toezichthouders en Bestuur

De Raad van Toezicht van Longfonds doet haar werk op vrijwillige basis en hiervoor zijn geen vergoedingen verstrekt anders dan een vergoeding voor gemaakte onkosten. Aan de toezichthouders zijn evenmin leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

In 2023 heeft er een bestuurderswisseling plaatsgevonden, per 1 oktober 2023 is dhr. K.E. Illy bestuurder bij Longfonds. Het jaarinkomen blijft binnen het maximum van € 178.309 (1 FTE/12 mnd) volgens de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties. De BSN score waarop de het maximum salaris wordt gebaseerd, bedraagt 525 punten.

Ook het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellings, de pensioenlasten en de pensioencompensatie blijven binnen het in de regeling opgenomen maximum van € 221.400 per jaar. Voor een toelichting op het beleid en de uitgangspunten voor de directiebezoldiging verwijzen we naar het hoofdstuk 'Bestuur en Toezicht' van het jaarverslag.

Dienstverband M.R. Rutgers		2023	2022
Aard (looptijd)	onbepaald	onbepaald	onbepaald
uren	36	36	
parttime percentage	100	100	
periode	1/1-30/09	1/1-31/12	
Bezoldiging (EUR)			
Jaarinkomen			
bruto loon/salaris	109.854	141.720	
vakantiegeld	9.010	11.338	
13e maand	9.151	11.805	
Totaal jaarinkomen	128.015	164.863	
Belastbare vergoedingen/bijtellings	288	384	
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	16.042	19.098	
Pensioen compensatie	-197	9.054	
Overige beloningen op termijn	-	-	
Uitkeringen beëindiging dienstverband	-	-	
Totaal bezoldiging	144.147	193.400	

Dienstverband K.E. Illy		2023
Aard (looptijd)	onbepaald	
uren	36	
parttime percentage	100	
periode	1/10-31/12	
Bezoldiging (EUR)		
Jaarinkomen		
bruto loon/salaris	33.881	
vakantiegeld	2.711	
13e maand	2.822	
Totaal jaarinkomen	39.414	
Belastbare vergoedingen/bijtellings	96	
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	5.331	
Pensioen compensatie	1.374	
Overige beloningen op termijn	-	
Uitkeringen beëindiging dienstverband	-	
Totaal bezoldiging	46.215	

Accountantskosten

De ten laste van het boekjaar gebrachte kosten inclusief btw van de externe accountant en de accountantsorganisatie en het gehele netwerk waartoe deze accountantsorganisatie behoort, zijn als volgt voor:

	Mazars
2023	
Onderzoek van de jaarrekening	49.606
Overige dienstverlening	786
Totaal	50.393

	Mazars
2022	
Onderzoek van de jaarrekening	41.064
Overige dienstverlening	1.411
Totaal	42.475

Verschillenanalyse realisatie versus begroting 2023

(in hele euro's)

Baten	2023	Begroot	Verschil
1. Baten van particulieren			
1.1 Collecte	1.332.218	1.320.000	12.218
1.2 Donaties en giften	4.565.808	4.345.000	220.808
1.3 Contributies	491.135	500.000	-8.865
1.4 Nalatenschappen	5.551.427	4.500.000	1.051.427
1.5 Overige baten van particulieren	25.975	34.000	-8.025
Totaal baten van particulieren	11.966.563	10.699.000	1.267.563
2. Baten van bedrijven	308.824	300.000	8.824
3. Baten van loterijorganisaties	2.565.041	2.600.000	-34.959
4. Baten van subsidies van overheden	978.700	969.000	9.700
5. Baten van andere organisaties zonder winststreven	641.586	650.000	-8.414
Som van de geworven baten	16.460.714	15.218.000	1.242.714
6. Overige baten	34.804	26.000	8.804
Som van baten	16.495.518	15.244.000	1.251.518
Lasten			
7. Besteed aan doelstellingen			
7.1 Echte Oplossingen	5.005.707	4.491.513	514.194
7.2 Gezond Leven	3.394.069	3.251.846	142.223
7.3 Zelf Regie Nemen	3.477.284	3.473.685	3.599
Totaal besteed aan doelstellingen	11.877.060	11.217.044	660.016
8. Wervingskosten	2.331.928	2.327.261	4.667
Totaal wervingskosten	2.331.928	2.327.261	4.667
9. Beheer & administratie	989.790	971.695	18.095
Som van de lasten	15.198.778	14.516.000	682.778
Saldo voor de financiële baten en lasten	1.296.740	728.000	568.740
10. Saldo financiële baten en lasten	367.162	150.000	217.162
Saldo van baten en lasten	1.663.902	878.000	785.902

Toelichting op de verschillen

Baten van particulieren

De belangrijkste bron van inkomsten voor Longfonds, zijn de baten van particulieren. Met een opbrengst van € 11.966.563, zijn de particulieren in 2023 gezamenlijk verantwoordelijk voor 73% van de totale opbrengst. Voor 2023 was een bedrag begroot € 10.699.000 waardoor de opbrengst particulieren € 1.267.563 hoger uitkwam dan verwacht. Dit heeft te maken met de hogere baten van nalatenschappen.

De opbrengst van de collecte bedroeg € 1.332.218. De collecte was in 2023 zowel digitaal als huis-aan-huis.

De opbrengst van donateurs van en giften aan Longfonds is in 2023 gestegen met € 220.808 ten opzichte van de begroting. Dit heeft te maken met een grote gift van € 150.000 aan het einde van het jaar.

Baten van bedrijven

De baten van bedrijven zijn € 8.824 hoger uitgekomen dan begroot. Ten opzichte van 2022 zijn de baten van bedrijven gedaald met € 53.666.

Baten van loterijorganisaties

In 2023 is een bedrag van € 2.565.041 ontvangen vanuit de loterijorganisaties. Met ingang van 2023 wordt 100% van de opbrengst van de Nederlandse Loterij beschikbaar gesteld aan de Samenwerkende Gezondheidsfondsen (SGF ten behoeve van het programma 'Gezonde Generatie'. Ook de overige 13 participanten van de Nederlandse Loterij, allen lid van de SGF, dragen bij aan het programma. Het af te dragen percentage is afhankelijk van de omvang van de betreffende organisatie. Voor 2023 bedroeg de bijdrage € 470.865. Dit bedrag is opgenomen in de doelbesteding onder Gezond Leven.

Subsidies van overheden

Voor subsidies van overheden is in 2023 een bedrag van € 978.700 ontvangen. Hiervan betreft € 45.000 de zogenaamde instellingssubsidie welke jaarlijks kan worden aangevraagd door patiënten organisaties. Daarnaast is € 933.700 PPS subsidie ontvangen voor onderzoek en innovatie.

De PPS subsidie is een subsidie regeling van het ministerie van Economische Zaken. De omvang van de subsidie wordt mede bepaald door de omvang van de onderzoek subsidies die we in voorgaande jaren hebben toegekend. De ontvangen subsidie wordt besteed aan wetenschappelijk onderzoek in het jaar van ontvangst.

Baten van andere organisaties zonder winststreven

Echte Oplossingen

Ten opzichte van de begroting is er € 514.194 meer besteed. Dit komt doordat aan het einde van het jaar is besloten om een tweejarige toekenning te doen voor het vervolg van onderzoek BREATH.

Gezond Leven

De begroting voor Gezond leven bedroeg € 3.251.846 maar de uiteindelijke besteding is uitgekomen op € 3.394.069.

Zelf Regie Nemen

De totale besteding voor Zelf regie nemen is op begroting uitgekomen. De totale kosten voor Zelf regie nemen bedroegen € 3.477.284.

Hoewel de kosten voor Zelf regie nemen vrijwel op hetzelfde niveau lagen als in voorgaande jaren, heeft de corona epidemie wel invloed gehad op de verschillende activiteiten.

Wervingskosten

Kosten voor fondsenwerving zijn onvermijdelijk om de inkomsten van Longfonds te kunnen realiseren. De inkomsten en kosten fondsenwerving moeten wel met elkaar in balans zijn.

Saldo financiële baten en lasten

Voor de financiële baten en lasten was een positief rendement begroot van € 150.000. Het gerealiseerde rendement is uitgekomen op € 367.162 positief. Sinds juni 2021 belegt Longfonds naast obligaties ook gedeeltelijk in aandelen en alternatieve beleggingen. Deze stap is gezet omdat het doel, instandhouding van de portefeuille, niet langer gerealiseerd kan worden met enkel obligaties.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van Longfonds & patiëntenorganisatie stichting

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Longfonds & patiëntenorganisatie stichting te Amersfoort gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de reserves en fondsen van Longfonds & patiëntenorganisatie stichting per 31 december 2023 en van het saldo van baten en lasten over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Longfonds & patiëntenorganisatie stichting zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag en de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende engeschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Rotterdam, 24 april 2024

Mazars N.V.

Origineel getekend door: drs. D.D. Plouvier RA

